

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Klára Votrubová

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Klára Votrubová

Podnikání a administrativa

Název práce

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Název anglicky

Possibilities for development of selected rural municipality

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je navrhnout rozvojové možnosti a směry, kterým se dále obec může do budoucna rozvíjet a na základě názorů občanů zlepšit kvalitu života, dát doporučení pro řešení problémů, které se v obci objevují. Venkovskou obcí vybranou pro tuto práci jsou Radonice nedaleko Prahy, které se nacházejí ve Středočeském kraji. Pro uskutečnění cíle práce bude provedeno vymezení základních pojmů, popis obce od historie po současnost a plánů do budoucna. K získání informací důležitých pro vlastní návrhy bude provedeno dotazníkové šetření mezi občany.

Metodika

Práce bude rozdělena na dvě části. V teoretické části budou definovány základní pojmy související s obcí, venkovem a rozvojem venkova, kdy bude čerpáno z odborné literatury, která se zabývá tímto tématem.

Část praktická bude rozdělena na dvě části. V první části (popisná) bude popsána historie a současnost obce, vývoj, struktura, charakter a rozvojové dokumenty obce. Druhá část (vlastní výzkum) bude zaměřena na získání názorů obyvatel pomocí dotazníkového šetření, případně rozhovorů s vybranými aktéry.

V závěru práce budou navrženy možnosti rozvoje obce, které by vedly ke zlepšení spokojenosti a soužití různých skupin občanů Radonic.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

obec, venkov, možnosti a rozvoj obce, Radonice

Doporučené zdroje informací

ČMEJREK, J. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

MAJEROVÁ, V. – HEROVÁ, I. *Český venkov 2008 : proměny venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009.

MATES, P. – WOKOUN, R. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-100-6.

PĚLUCHA, M. *Venkov na prahu 21. století : venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-49-3.

WOKOUN, R. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha: IFEC, 2001. ISBN 80-86412-08-3.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavlína Zrůbková

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 6. 6. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci " Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze, dne 11.03.2024

Poděkování

Rád(a) bych touto cestou poděkoval(a) Ing. Pavlíně Zrůbkové za odborné vedení mé bakalářské práce, cenné rady, pomoc a ochotu při konzultaci práci, kterou mi po celou dobu věnovala. Dále bych chtěla poděkovat občanům obce Radonice, za poskytnutí informací do dotazníkového šetření a zpětnou vazbu na zjištění dat potřebných k bakalářské práci.

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá možnostmi rozvoje vybrané venkovské obce. Za tímto účelem byla vybrána obec Radonice.

Bakalářská práce je strukturována do dvou hlavních částí. První část se věnuje teoretické části, kde jsou definovány a vymezeny klíčové pojmy související s tématem podle relevantní odborné literatury. Vymezeny a charakterizovány jsou pojmy venkov, obec a orgány obce. Následující částí je praktická část, která je zaměřena na konkrétní venkovskou obec Radonice, ležící ve Středočeském kraji a podrobnější analýze, historii a poloze obce. Prostřednictvím dotazníkového šetření byly získány názory obyvatel na jejich konkrétní problematiku oblasti.

Při tvorbě této práce byly využity informace z odborné literatury a relevantních internetových zdrojů. Data pro analýzu obce Radonice byla získána z dokumentace poskytnuté obecním úřadem.

Klíčová slova: venkov, obec, Radonice, venkovské sídlo, možnosti, finanční systém, region, suburbanizace

Possibilities for development of selected rural municipality

Abstract

This bachelor thesis deals with the development opportunities of a selected rural community. For this purpose, the village Radonice was selected.

The bachelor thesis is structured in two main parts. The first part is devoted to the theoretical part, where the key concepts related to the topic are defined and delineated according to the relevant literature. The terms rural, municipality and municipal authorities are defined and characterized. The next part is the practical part, which focuses on the specific rural municipality of Radonice, located in the Central Bohemian Region, and a more detailed analysis, history and location of the municipality. Through a questionnaire survey, the opinions of the inhabitants on their specific problem areas were obtained.

Information from professional literature and relevant internet sources was used in the development of this thesis. The data for the analysis of the village of Radonice was taken from documentation provided by the village authority.

Keywords: countryside, village, Radonice, rural settlement, possibilities. Financial system, region, suburbanization

Obsah

1 Úvod.....	5
2 Cíl práce a metodika.....	6
2.1 Cíl práce.....	6
2.2 Metodika.....	6
3 Teoretická východiska.....	7
3.1 Venkov.....	7
3.1.1 Definice venkova.....	7
3.1.2 Vymezení venkova.....	8
3.1.3 Typy venkovských sídel.....	8
3.2 Typy regionů.....	10
3.2.1 Venkovské regiony.....	10
3.3 Suburbanizace.....	11
3.3.1 Vymezení pojmu.....	11
3.3.2 Suburbanizační budoucnost.....	12
3.4 Obec a pojmy s ní spjaté.....	13
3.4.1 Charakteristika a kategorizace obce.....	13
3.4.2 Město.....	15
3.4.3 Městys.....	16
3.5 Orgány obce.....	16
3.5.1 Obecní úřad.....	17
3.5.2 Rada obce.....	17
3.5.3 Zastupitelstvo obce.....	18
3.5.4 Starosta a místostarosta obce.....	19
3.6 Finanční systém obce.....	19
3.6.1 Rozpočet obce.....	20
3.6.2 Rozpočtová skladba.....	21
3.6.3 Dotace.....	21
3.6.3.1 Zdroje dotací.....	22
3.6.3.2 Způsob využití dotace.....	23
4 Vlastní práce.....	24
4.1 Radonice.....	24
4.1.1 Historie obce.....	27
4.1.1.1 Vývoj jména obce Radonice v průběhu historie.....	28
4.1.1.2 Historie základní školy.....	28
4.1.2 Současná vybavenost obce.....	28
4.1.3 Rozpočet obce.....	29

4.2	Metodika výzkumu.....	32
4.3	Výsledky dotazníkového šetření	32
4.3.1	Základní popis respondentů	33
4.3.2	Vlastní výsledky	35
5	Výsledky a diskuse	46
6	Závěr	50
7	Seznam použitých zdrojů	52
7.1	Knižní zdroje	52
7.2	Internetové zdroje.....	53
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk.....	55
8.1	Seznam obrázků	55
8.2	Seznam tabulek	55
8.3	Seznam grafů.....	55
8.4	Příloha	56

1 Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá možnostmi vybrané venkovské obce Radonice. Tuto obec si vybrala autorka z důvodu, že v Radonicích žije již od svého narození. Obec Radonice se nachází na území Středočeského kraje těsně u okraje Prahy v okrese Praha – východ. Nachází se šestnáct kilometrů severovýchodně od centra Prahy a pár metrů od dálnice D10. Má rozlohu 4,79 km² a 1074 trvale žijících obyvatel (k 1.1.2022).

V posledních letech se tato lokalita stala stále atraktivnější destinací pro přistěhovalce, zejména pro obyvatele Prahy a dalších oblastí České republiky. Tato atraktivita je podpořena především svou výhodnou polohou blízko hlavního města Prahy. Občané Radonic zde mohou využívat krátké dojezdové vzdálenosti k zaměstnání či dětí do škol. Také zároveň si užívat bohatství přírody a příznivého životního prostředí. Všechny tyto okolnosti přispívají k tomu, že tato lokalita je velmi populární mezi mladými rodinami s dětmi.

Všeobecný rozvoj obcí a jejich potenciál pro další rozvoj jsou témata, která zůstávají neustále aktuální a nesmírně důležitá. Každá obec se potýká s určitými nedostatky a snaží se aktivně zlepšovat kvalitu života svých občanů, zejména co se týče jejich spokojenosti s životem v daném místě. Mezi nedostatky může patřit nedostatečná infrastruktura, potřeba zdokonalování se sociálního prostředí nebo otázky týkající se bezpečnosti obce.

Práce zkoumá růst obce a hodnotí její sociálně-ekonomickou situaci. Zároveň se prostřednictvím dotazníkového šetření analyzuje dostupnost občanské vybavenosti a její dostatek či nedostatek pro všechny obyvatele obce, jak v současnosti, tak i v budoucnosti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Úkolem bakalářské práce je navrhnout možnosti řešení problémů, se kterými se setkávají obyvatelé venkovské obce Radonice ve Středočeském kraji v suburbanním zázemí nedaleko hlavního města Prahy. Kromě hlavního cíle bude práce zahrnovat i dílčí cíle, které nám pomohou lépe pochopit téma, a nakonec umožní naplnit hlavní cíl práce.

Po provedení analýzy historie, počtu obyvatel a vybavenosti obce Radonice se provádí dotazníkové šetření mezi obyvateli k zjištění jejich názorů na problémy, nedostatky a výhody současného života v obci. Výsledky návrhu přispějí k identifikaci problematických oblastí a zlepšení, které povedou k možnostem dalšího rozvoje obce.

2.2 Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části budou definovány základní pojmy souvisejících s tématem práce, jako je venkov, obec, město a jejich typy, pomocí odborné literatury a autoritativních zdrojů.

V praktické části práce budou dvě části – popisná a vlastní výzkum. V popisné části se zaměříme na konkrétní obec Radonice včetně její historie, polohy, charakteru a struktury.

Vlastní výzkum, který bude sociologického charakteru a zaměřen na spokojenost obyvatel se bude opírat o anketní šetření mezi obyvateli obce. Po sběru dostatečného množství dat bude provedeno vyhodnocení. Na závěr práce budou podány a diskutovány možnosti rozvoje obce a bude zkoumaná občanská a technická vybavenost obce.

3 Teoretická východiska

Tato část bakalářské práce je charakterizována základními pojmy spojené s venkovem, abychom porozuměli daným termínům. Zahrnuje pojmy venkov, venkovská obec a regiony, obec, město a městys. Poslední část je věnována orgánům obce, kam zařazujeme obecní úřad, radu obce nebo také zastupitelstvo a starostu obce.

3.1 Venkov

Venkov můžeme chápat jako prostor, který je vymezen krajinou a venkovským sídlem. Obyvatelé na venkově žijí jiným způsobem života než lidé ve městech. Obecně obyvatelstvo vnímá venkov jako spjatý se zemědělstvím, přírodou, nízkou hustotou zalidnění a odlišným stylem života. Také si ho můžou spojit se zastavěnou plochou menších vesnic – sídel. Každý venkovan si představí pod pojmem venkov něco jiného. Někdo si představí svou vesnici, kde žije, někdo naopak přírodu či lesnictví. Venkov má typické znaky a mění se v určitém čase a prostoru v závislostech na určité faktory.

3.1.1 Definice venkova

Existuje mnoho různých definic venkova a žádná z nich není jednoznačná. Velký sociologický slovník popisuje tento pojem následovně: „*Venkov je obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také s jinou sociální strukturou ve srovnání s městem...*“¹

Ze strukturálního hlediska je venkov označován jako řídké obydlené území. Urbanisticky se vyznačuje určitým typem zástavby a demografické má málo obyvatel. Podle sociologů se na venkově žije jinak než ve městě, s otevřeným prostředím místo stísněných ulic a stresující atmosféru města. Na venkově byl vždy prostor pro zemědělství, které dnes již není jedním z hlavních hospodářských odvětví, ale má krajínotvornou funkci. Obyvatelstvo vesnic se většinou velmi dobře znají, vznikají zde uzavřené komunity a osobní vztahy mezi sebou vypovídá o jejich těsnosti.²

¹ Velký sociologický slovník. Karolinum Praha, 1996.

² MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008, Proměny venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2009, str. (15-16)

3.1.2 Vymezení venkova

„Problém vymezení a typologie venkovských oblastí je velmi často spojen s nejednoznačností obsahu označení venkovská obec. V českém prostředí neexistuje jasné a legislativně ukotvené vymezení tohoto pojmu a lze pouze dovodit, že obce, které nejsou městy, mohou být označeny jako venkovské. Další nejistotu do vymezení venkovských obcí vnáší zavedení pojmu městys (viz zákon o obcích č. 128/2000 Sb., který od roku 2006 obnovil použití tohoto historického označení). Jasná metodika pro vymezení venkovských obcí tedy ve veřejné správě a ani v odborné sféře neexistuje“³

Vesnice se označuje jako venkovská obec nebo venkovské sídlo a je umístěna na venkově. Historicky se jedná o soubor obytných a hospodářských staveb, které slouží k různým účelům. Ze sociologického hlediska je vesnice sociální jednotka tvořená obyvateli, kteří sdílejí určité území, kde probíhá většina jejich denního, hospodářského a kulturního života. Vesnici lze vymezit subjektivně na základě pocitů, které má návštěvník při vstupu do této oblasti, nebo objektivně pomocí definovaných a měřitelných kritérií. Použití objektivního vymezení může být složitější, ale je přesnější.⁴

3.1.3 Typy venkovských sídel

Venkovská sídla nejsou v odborné literatuře jednoznačně definována. Pojem venkov a venkovská sídla chápeme jakým směrem se vymezujeme. Zda z ekonomického hlediska či demografického hlediska. Venkovská sídla jsou historicky starší než městská sídla a v minulosti se vnímala především jako oblasti určené pro zemědělskou nebo průmyslovou činnost. V současné době se jejich funkce spíše zaměřuje na obytné nebo rekreační využití, nebo na kombinaci obou těchto funkcí. Tyto sídla obvykle mají charakteristickou architekturu a zahrnují různé typy domů a staveb, jako jsou rodinné domy, hospodářské budovy a chrámy. Často jsou spojována s tradičním způsobem života, zemědělskou produkcí a přírodním prostředím, které v nich převládá. Slepíčka představuje: *„Venkovskými sídly rozumíme všechny prostorově oddělené sídelní útvary mimo města. Patří sem tedy samoty, malé skupiny domů (osady) i vesnice. Vesnice lze charakterizovat jako relativně kompaktní venkovská sídla, která charakterem zástavby, strukturou ploch intravilánu, velikostí staveb*

³ PERLÍN, Radim. Venkov, typologie venkovského prostoru [online]. 1999 [cit. 20.3.2013]. Dostupný z WWW: <https://iurl.cz/krij6N>

⁴ MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008, Proměny venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2009

a jejich funkčním využitím a také skladbou obyvatelstva a jeho pocitem nemají znaky města.“⁵

Venkovské sídlo můžeme definovat dle Radima Perlína z následujících hledisek: ⁶

a) *urbanistické* – venkovské sídlo je vymezeno jako sídlo s typickou urbanistickou strukturou nízkopodlažní zástavby s vysokým podílem rodinných domů s málo vyvinutou uliční sítí s dominantním prostorem návsi jako společenského a kulturního centra sídla a vysokým podílem zeleně v sídle.

b) *architektonické* – venkovské sídlo je vymezeno jako sídla s dominancí nízkopodlažní zástavby v individuálních rodinných domech, které nemají vybudován parter (přízemí) určený k obchodní činnosti nebo ke službám. Venkovský dům je doplněn rozsáhlejším hospodářským zázemím, které sloužilo původně pro zemědělskou prvovýrobu (chlévy stáje) v současnosti slouží k zabezpečení provozu domu. Pro tradiční venkovský dům je typické vymezení dvora a zahrady s výrazně oddělenými funkcemi.

c) *sociální* – venkovské sídlo je takové sídlo, kde existují mnohem užší sociální kontakty mezi jednotlivými obyvateli sídla, kde existuje dlouhodobá neformální sociální kontrola a participace.

d) *ekonomické* – venkovské sídlo je takové sídlo, kde dominantní nebo rozhodující činností je zemědělství a primární výroba potravin a kde významný podíl ekonomicky aktivních osob vyjíždí do zaměstnání mimo toto sídlo.

e) *historické* – sídlo, které v minulosti získalo městské práva je městem, ostatní sídla jsou vesnicemi. Městem by tedy byli i sídla jako Rabštejn nad Střelou s 26 obyvateli, který v současnosti nemá ani statut obce.

f) *administrativní* – městy jsou ty obce, které stát jako města definuje a která mají právo používat městská práva a městský znak. Toto označení nově propůjčuje městům předseda Poslanecké sněmovny a nemá žádný administrativní nebo jiný význam. Jeho jediný význam je prestižní.

g) *statistické* – venkovské sídlo je takové sídlo, které má méně než konvenčně stanovený počet obyvatel.

⁵ SLEPIČKA, A., Venkov a/nebo město: lidé, sídla, krajina, 1981, str. 26

⁶ PERLÍN, Radim. Venkov, typologie venkovského prostoru [online]. [cit 27.3.2023]. Dostupné z: <https://1url.cz/krij6N> ›soubor ›perlin-pdf

3.2 Typy regionů

Podle rozvojových mechanismů a postavení v sídelním systému jsou regiony rozděleny do 5 typů regionů: metropolitní jádra a jejich zázemí, městské regiony s metropolitními vlastnostmi, běžné městské regiony a venkovské regiony. Do metropolitních regionů zařazujeme pouze největší města ČR, kam spadá Praha, Brno, Ostrava (mají více než 500 tis. Obyvatel). Další města, která tam patří jsou: Most, Chomutov a Karviná. Krajská města jsou zařazeny do městských regionů s metropolitními vlastnostmi, plní určité metropolitní úkoly s výjimkou tří metropolí a Jihlavy. Tyto města nejsou považovány za metropolitní jádro z důvodu nedostatečně velké populace a ani neplní funkci ekonomické velikosti. Následujícím typem jsou městské regiony, které nejsou krajskými městy a také nemají rozsáhlé metropolitní funkce, ale typickými znaky jsou vysoká hustota zalidnění a míra urbanizace. Tyto regiony jsou specializovány na průmyslovou výrobu s převládajícím podílem jednoho nebo několika velkých průmyslových firem. Venkovské regiony rozebereme podrobněji v následující kapitole.

3.2.1 Venkovské regiony

V České republice neexistuje samostatný zákon o venkovských regionech. Venkovské regiony jsou vymezeny v rámci regionálního rozvoje a jsou zahrnuty do koncepce územního plánování. Plánování rozvoje venkova spadá do kompetence Ministerstva zemědělství a koordinuje ho Státní zemědělský intervenční fond.

V knihách a člancích je možné najít mnoho různých definic regionu, ale J. Bartoš tvrdí: *„Region je dnes i v mezinárodním měřítku chápán, i když s některými odlišnostmi podle zemí a oborů, jako obecný název pro menší územně ohraničené jednotky určitého většího prostorového nebo územního celku, tj. světa, světadílů a jednotlivých zemí. Toto nejstarší pojetí je však ve společenských vědách většinou specifikováno a zúženo na označení tzv. středně velikých územně rozložených a vymežitelných jednotek uvnitř státu, tedy na jednotky s rozlohou menší než stát a větší než lokality a základní sídlení a správní jednotky – obce.“*

Venkovské regiony jsou geografické oblasti, které se nacházejí mimo města a jejich charakteristickým rysem je menší hustota obyvatelstva a větší podíl zemědělské či přírodní krajiny. V těchto regionech je obvykle menší rozvinutost infrastruktury a průmyslu, a naopak

je zde větší důraz na tradiční způsoby života, zemědělství, řemesla a přírodní krásy. Tyto regiony se často vyznačují klidnější atmosférou, většími možnostmi pro venkovskou turistiku a tichou rekreační činnost. V některých zemích mohou být venkovské regiony také důležitým zdrojem potravin a dalších přírodních zdrojů pro městské oblasti.

Venkovské regiony také můžeme rozdělit na základě „míry venkovskosti“, která se vyjadřuje jako podíl obyvatelstva žijícího na venkovských obcích:⁷

- *„Venkovský region – více než 50% obyvatel žije ve venkovských obcích,*
- *Přechodný region – 15-50% obyvatel žije ve venkovských obcích,*
- *Městský region – méně než 15% obyvatel žije ve venkovských obcích.“*

Při určení venkovského území v České republice byly podstatné dotace a potřeba definovat jeho hranice jako samostatný celek. Pro statistické účely je používán termín "venkovský region", který označuje specifickou oblast s ohledem na určité faktory.⁸

Metoda, která se nejčastěji používá k hodnocení venkovských regionů v EU, určuje území podle podílu obyvatel žijících ve venkovských oblastech, s maximálním počtem obyvatel na 1 km².

3.3 Suburbanizace

3.3.1 Vymezení pojmu

Suburbanizaci lze obecně definovat: *„Změnu v rozmístění obyvatelstva a změnu v prostorové struktuře příměstských území a dále jako změnu způsobu života „suburbanizujících“ se obyvatel „⁹ Pojem je odvozen z anglického slova „suburb“ tzv. předměstí. Suburbanizace představuje proces, kdy se území města rozšiřuje do okolních venkovských oblastí. V těchto oblastech jsou vybudovány nové komerční stavby, supermarkety či obchodní plochy nebo výstavba rodinných domů.*

Suburbanizace je chápána jako rozvolňování městských oblastí, nárůst zástavby s řídkou hustotou na okrajích předměstích a mimo katastrální území měst. Tento proces je spojen s migrací z centrálních částí měst bohatších obyvatel do jejich nových zázemí.

⁷ MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008, Proměny venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2009

⁸ MAŘÍKOVÁ, Pavlína. Současný venkov. In: MAJEROVÁ, Věra a kol. Český venkov 2008: Proměny venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2009, s. 420. ISBN 978-80-213-1991-0.

⁹ Šilhánková, V a kol. (2007) *Suburbanizace – hrozba fungování malých měst*. Hradec Králové. Str. 7

Suburbanizace negativně ohrožuje volnou krajinu a také ovlivňuje život ve městech. Je spojena s početným budováním rodinných domů, se základními změnami životního stylu a nároků na bydlení. Průmyslové podniky rozvíjí svou činnost mimo jádrová města z ekonomických důvodů a nižším cenám pozemků.

Mezi nejvýznamnější faktory, které ovlivňují suburbanizační procesy:

- a) Podpora na rodinné bydlení např. hypotéka, dotace
- b) Zlepšující se kvalita infrastruktury a snadnější přístup k městským službám
- c) Vysoká cena bydlení ve městech
- d) Dobré spojení venkovských oblastí a měst díky technickému pokroku v dopravě
- e) Pokles procenta účasti velkých závodů v průmyslové výrobě¹⁰

3.3.2 Suburbanizační budoucnost

V nadcházejících letech nedojde pravděpodobně k rychlému rozvoji nových obytných čtvrtí nebo k rozsáhlému rozvoji stávajících sídel. Preferovaným druhem bydlení pro velkou část české společnosti zůstává vlastní dům v menším městě. Toto nutně nepředstavuje další rychlý rozvoj lokalit ve vnitřních oblastech měst. Další možné faktory, které omezují růst obytných zón jsou především budoucí nárůst poptávky po menších bytech z následujících důvodů:

- a) Růst zadluženosti populace
- b) Růst cen nových domů včetně trvale rostoucích cen energie
- c) Nárůst odcházejících mladých lidí od rodiny
- d) Vysoká míra rozvodů a počet „neúplných rodin“, také jednotlivci žijící sami¹¹

V dnešní době nejde jednoznačně předvídat vývoj osídlení v České republice. Budoucí trendy budou mít vliv na ekonomické možnosti obyvatel, sociální a demografické změny.

¹⁰ KADEŘÁBKOVÁ, J a KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Z. *Region a regionální vědy*, Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008, str. 46

¹¹ KADEŘÁBKOVÁ, J a KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Z. *Region a regionální vědy*, Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008, str. 51

3.4 Obec a pojmy s ní spjaté

Jeden z důležitých zákonů upravujících problematiku obcí v České republice je zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. Tento zákon definuje obce jako veřejně právní korporace s vlastním majetkem, které vystupují ve svých právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost za tyto vztahy. Obce mají za úkol pečovat o rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a zajišťovat ochranu veřejného zájmu stanoveného v zákonech a jiných právních předpisech.

3.4.1 Charakteristika a kategorizace obce

Základními charakteristikami zákona o obcích (obecní zřízení) jsou následující ustanovení: ¹²

- v § 1: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“
- v § 2 odst. 2: „*Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.*“
- v § 2 odst. 1: „*Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, právní subjektivitu a je veřejnoprávní korporací. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.*“

Obec je základní územní samosprávná jednotka v České republice. Je to veřejně právní korporace, která má vlastní majetek a vystupuje v právních vztazích jménem obce. Obec je odpovědná za péči o rozvoj svého území a potřeby občanů, chrání veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. Obce mají v rámci svých kompetencí pravomoc rozhodovat o mnoha záležitostech, jako jsou například plánování a územní rozvoj, školství, kultura, životní prostředí, stavební řízení, sociální služby a další oblasti. Obec je základním územním samosprávným celkem, který má vlastní správu, majetek a pravomoci.¹³ Dle Českého statistického úřadu je v České republice 6253 obcí podle oficiálních údajů z Českého statistického úřadu měřeno 1.1.2021.¹⁴

¹² Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

¹³ MATES P., WOKOUN R.: Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy, Praha, 2001, str. 75

¹⁴ <https://www.czso.cz/documents/10180/61601876/32019918003.pdf/bd506c06-9f65-47f3-92cd-8dc80b4b340f?version=1.0>

Je tvořena občany, kteří v ní trvale bydlí, a má vlastní orgány – zastupitelstvo, starostu a radu. Tyto orgány mají za úkol pečovat o rozvoj obce a zajišťovat potřeby obyvatel. Mezi základní úkoly obcí patří například údržba místních komunikací, odpadového hospodářství, vodovodů a kanalizací, správa místního majetku nebo zajištění místních kulturních akcí a sportovních aktivit.

Z věcného pohledu jsou hlavními oblastmi činností obce:¹⁵

- a) *Výkon státní správy v přenesené působnosti*
- b) *Základní zpráva obce (fungování orgánů obce, péče o majetek, plnění zákonem stanovených povinností)*
- c) *Zajištění veřejných služeb (ve vlastní režii či delegováním)*
- d) *Realizace rozvojových aktivit*

Obce také mají významnou úlohu v rozhodovacím procesu na úrovni kraje a státu. Členové zastupitelstva obcí volí své zástupce do zastupitelstva kraje, kteří poté mají své pravomoci v rámci daného kraje. Obce také spolupracují se státními orgány, např. s policií, hasiči nebo soudy. Tradičně jsou obce rozdělovány na tři kategorie: obce, městyse a města. Tyto kategorie jsou však pouze prestižními označeními a neznamenaají žádné rozdílné právní postavení. Obec může změnit název na městys nebo město pouze na základě vlastní žádosti a schválení předsedou Poslanecké sněmovny a vlády. Pro jako město musí mít obec minimálně 3000 obyvatel.¹⁶

Obce jsou zařazeny do následujících kategorií:¹⁷

- obce s matričním úřadem: 1 230 obcí,
- obce se stavebním úřadem: 618 obcí,
- obce se základní působností: 6 254 obcí,
- obce s pracovištěm vidimace a legalizace: 4 047 obcí

¹⁵ MMR. *Rozvojové možnosti obcí* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2010 [cit. 01.07.2023]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-str.9>

¹⁶ PĚLUCHA M.: *Venkov na prahu 21. století*, Praha, 2012, str. 47

¹⁷ Ministerstvo vnitra ČR. *Katalog činností obcí a krajů* [online]. Praha, 2016 [cit. 14.3.2023] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/katalog-cinnosti-vykonavanych-obcemi-v-jednotlivych-kategoriich.aspx>

- obce s pracovištěm Czech POINT: 5 742 obcí,
- obce s pověřeným obecním úřadem: 388 obcí,
- obce s rozšířenou působností: 205 obcí.

Existují tři úrovně přenesené působnosti obcí, podle kterých se tyto obce odlišují: ¹⁸

- **obce I. stupně** – s obecním úřadem, který je běžným typem obecní samosprávy,
- **obce II. stupně** – obce s pověřeným obecním úřadem,
- **obce III. stupně** – obce s rozšířenou působností.

3.4.2 Město

Město nemá definici, která by byla oficiálně uznaná. Orientační hranice v minulosti byla pro českou strukturu 2000 obyvatel v sídle. Avšak pro strukturu ČR tato hranice nemusí vždy jasně platit, protože existují malá města s méně než 2000 obyvatel. Město má větší hustotu obyvatelstva s rozvinutými službami, průmyslem a obchodem, ale kritérium pro určení města nemusí být dostačující počet obyvatel. Také jako kritérium je střed obce neboli náměstí, zpevněné povrchy a chodníky. Města by měla mít kulturní památky, veřejnou zeleň, kam spadá například park a ulice ve městech by měly mít své jména. Také do měst spadá lékařská místa a lékárny. Město musí mít své vlastní samosprávné orgány a vymezuje se zpravidla hranicemi určenými zákonem. Města mají také vysokou koncentraci obyvatel a infrastrukturu, jako jsou silnice, dopravní spojení, veřejné budovy, zdravotnická zařízení, obchodní a kulturní instituce. ¹⁹

Zákon v § 3 uvádí: „*Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.*“ ²⁰ Změna velikosti obce byla podmíněna až od roku 2000. a to v souvislosti s obnovou historických měst a městysů. Novela zákona č. 234/2006 Sb. Dále upřesnila tuto podmínku: „*Obec, která byla městem přede dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá předsedu*

¹⁸ Ústavní pořádek České republiky [online]. Praha, 2007 [cit. 15.3.2023] Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5960&chapterid=6172>

¹⁹ NOVÁK, P. Vláda navrhuje vyhovět žádosti obce Paskov o stanovení městem [online]. [cit.31.8.2023]. Dostupné z www: <https://www.mvcr.cz/mvcren/docDetail.aspx?docid=21567340&doctype=ART>

²⁰ Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. § 3 odst.

Poslanecké sněmovny. Předseda poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem. “²¹

Základní funkce města

- a) Městotvorná funkce – plní ekonomické činnosti pro vnější okolí,
- b) Městoobslužná funkce – činnosti, které slouží pro potřeby obyvatel města.²²

3.4.3 Městys

Městys je označení, které se nachází mezi městským a venkovským charakterem. Jedné se o menší urbánní sídlo než plnohodnotné město, která disponuje většími rozměry a významem než běžná vesnice. Pro získání statutu města není stanovena konkrétní velikostní podmínka. Město se liší od městysu v tom, že městys nepodléhá specifické velikostní kritérii, ale stále má vyšší status než vesnice.²³

Dle zákona: „*Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.*“²⁴

Dříve městys sloužil jako centrum s týdenními a dobytčími trhy, což se odlišovalo od vesnice a činilo tak jako přechodnou kategorie mezi nimi. Městys byl klíčovým střediskem pro okolní vesnice jako středové městečko. Hlavním rozlišovacím faktorem mezi městysy a městy bylo vyšší zaměření na zemědělství.²⁵

3.5 Orgány obce

Orgány obce jsou stanoveny zákonem č.128/2000 Sb., o obcích. a zajišťují funkce obce prostřednictvím obecního úřadu, rady obce, zastupitelstva obce a starosty. Tato část práce se detailně zaměří na tyto orgány.

²¹ Zákon č. 234/2006 Sb. o obcích

²² MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008, Proměny venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2009

²³ MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008, Proměny venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2009, str. 37

²⁴ § 2 odst. 1 zákon 128/2000 Sb., o obcích

²⁵ MAJEROVÁ V.: Český venkov 2005, Rozvoj venkovské společnosti, Praha: Česká zemědělská univerzita, 2005, str. 47

3.5.1 Obecní úřad

Hlavní úkoly obecního úřadu vykonává starosta obce, který je nejvyšším představitelem. Poté místostarosta, tajemník (pokud je v obci tato pozice obsazena) a další zaměstnanci obce, kteří působí v rámci úřadu.

a) V oblasti samostatné působnosti

1) Plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce

2) Pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti

3) Rozhoduje v případech stanovených tímto nebo zvláštním zákonem např. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

b) Vykonává přenesenou působnost podle § 61 odst. 1 písm. a) s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce.²⁶

Obce jsou právnické subjekty veřejného práva, které disponují vlastním majetkem, příjmy a samostatně hospodaří prostřednictvím svého rozpočtu. V právních vztazích jednají jménem obce a nesou odpovědnost za tyto vztahy. Jejich hlavním úkolem je pečovat o celkový rozvoj svého území a uspokojování potřeb svých obyvatel, přičemž při plnění svých povinností chrání tzv. veřejný zájem.²⁷

3.5.2 Rada obce

Výkonnou moc vykonává v rámci samostatné působnosti rady obce, složená z vybraných členů odpovědného zastupitelstva. Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty a dalších členů, přičemž počet členů je lichý, pohybuje se mezi 5 a 11 a nesmí přesáhnout jednu třetinu zastupitelstva. Pokud má zastupitelstvo méně než 15 členů, není rada obce volena a pravomoc rady (s vybranými případy) přechází na starostu. Schůze rady obce se konají dle potřeby a jsou neveřejné, ale mají možnost přizvat ke svému jednání člena zastupitelstva obce, kteří mohou přispět svými znalostmi nebo zkušenostmi k daným tématům projednávaným na radě. Během schůze se připravují návrhy pro jednání zastupitelstva a zápisy z těchto schůzí jsou přístupné pouze členům zastupitelstva. Rada má na starost hospodaření obce podle schváleného rozpočtu a může přijímat rozpočtová opatření v rámci stanoveného rozsahu zastupitelstva obce. Také vydává nařízení obce, stanoví

²⁶ § 109 až § 110 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

²⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích § 109

pravidla pro přijímání petic a stížností a schvaluje organizační řád obecního úřadu. Pokud je rada odvolaná jako celek, její pravomoci zůstávají zachovány do doby, než bude zvolena nová rada.²⁸

3.5.3 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je centrálním a nejvyšším orgánem samosprávy obce. Pokud je to nezbytné z důvodu dodržování zákona, stát může zasahovat do činnosti zastupitelstva, a to v souladu se stanovenými právními předpisy. Zastupitelstvo má samostatnou pravomoc rozhodovat o klíčových záležitostech dané obce. Zastupitelstvo má pravomoc rozhodovat o vzniku či zrušení právnických subjektů a schvalovat jejich zakládací dokumenty, jako jsou společenské smlouvy a stanovy. Zastupitelstvo rovněž volí starostu, místostarostu a má pravomoc je odvolat z jejich funkcí. Dále stanovuje počet členů rady. Zastupitelstvo obce se schází. Skládá se z volených zástupců občany obce a počet členů zastupitelstva závisí na počtu obyvatel v obci.²⁹ Dělí se na uvolněné a neuvolněné.

Zasedání zastupitelstva obce se koná podle potřeby, avšak minimálně jednou za každé tři měsíce. Svolání a zasedání je zodpovědností starosty obce a zasedání je vždy veřejné. Obecní úřad informuje o místě, čase a navrhovaném programu zastupitelstva. Informace o zasedání obce jsou zveřejněny na úřední desce obce alespoň týden před konáním zasedání. Průběh zasedání se zaznamenává v zápisu, který je podepsán starostou a místostarostou a je zpřístupněn k nahlédnutí po dobu 10 dnů po skončení zasedání zastupitelstva.³⁰

Volby členů zastupitelstva se řídí zákonem č.491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí. Aby se občan stal členem zastupitelstva v dané obci musí být splněny určité požadavky. Prvním požadavkem je dosažení 18 let, druhý požadavek je trvalé bydliště v příslušné obci a posledním je státní občanství České republiky. Pokud se uchazeč úspěšně zvolí při hlasování, přebírá svůj mandát jako nezávislý zástupce a plní své povinnosti veřejného zástupce.³¹

²⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích § 99 odst. 3

²⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích § 33 odst. 2

³⁰ ČMEJREK, J., 2008, *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa Nakladatelství, s.r.o., str. 176

³¹ § 4 odst. 1 zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

3.5.4 Starosta a místostarosta obce

Hlavou obce je starosta, který má zásadní vliv nad rozvojem a chodem obce. Jeho funkce je mnohostranná, zahrnuje nejen reprezentaci obce na veřejnosti, ale také zajišťování jejího rozvoje.³² Komunikuje s vnějším prostředím, ale není považován za tzv. statutárním orgánem obce. Volí ho zastupitelstvo obce a zodpovídá za svou činnost. Kandidát na starostu musí být občan ČR a dosahovat 18 let. Nejvyšší orgán v obecním zřízení má stejné funkční období jako zastupitelstvo a rada obce a je zahájeno za informování občanů o aktivitách obce. Starosta také nařizuje kontrolu hospodaření obce za předchozí rok a spolu s místostarostou podepisuje záznamy z jednání obce. Pokud starosta odstoupí nebo rezignuje a není zvolen nový starosta, místostarosta převezme jeho funkci. Pokud není zvolen místostarosta, člen zastupitelstva obce je pověřen touto funkcí.³³

V případě nepřítomnosti starosty z důvodu např. dovolené, těhotenství či pracovní neschopnost, zastupuje starostu místostarosta, který je členem zastupitelstva i rady obce. Také místostarosta vykonává funkci, když je starosta obce odvolán nebo se vzdal funkce. Místostarostu volí zastupitelstvo obce a svěřuje jim důležité úkoly v obci, které vykonává. Do obce může být jmenováno několik místostarostů, ale jejich počet musí být nižší než počet členů rady obce; starosta se nepočítá do této limitace. Místostarosty jsou vybírání zastupitelstvem a pak slouží jako zástupci starosty. Právní dokumenty obce vyžadují podpisy jak od starosty, tak od místostarosty obce.³⁴

3.6 Finanční systém obce

Podstatnými finančními nástroji pro správu obce a města je rozpočtový výhled a rozpočet obce. Cílem těchto nástrojů je zajištění efektivnosti obce, dlouhodobé vyváženosti financí, srozumitelné řízení finančních prostředků a sledování dopadů činnosti obce. Finanční výhled neboli strategický plán rozvoje je další podstatný nástroj, který ovlivňuje získání a využití dotace. Pro spoustu obcí je vypracování celkového strategického plánu náročné jak z hlediska odborného, tak časového. Vypracování strategického plánu se může zabývat soukromá společnost, ale pro obce je to velmi nákladné. Strategický plán rozvoje

³² MMR. *Rozvojové možnosti obcí* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2010 [cit. 01.07.2023]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-str.26>

³³ §103 Zákon č. 128/2000 Sb. O obcích

³⁴ §103 Zákon č. 128/2000 Sb. O obcích

obce může nahradit plán investic pro budoucí volební období. Pro plynulé rozvoje obce navazuje rozpočtový výhled, který slouží jako základní finanční nástroj střednědobého plánování.³⁵

3.6.1 Rozpočet obce

Rozpočet obce je finanční plán na daný rozpočtový rok, který stanovuje financování územní samosprávy. Odpovídá, jaké zdroje jsou dostupné pro obce a jak daleko může hospodárně a efektivně nakládat s jejím majetkem. Při sestavování rozpočtu obce navazuje na vlastní střednědobý výhled rozpočtu a vychází z údajů z krajského a státního rozpočtu. Při sestavování vychází z bilance příjmů a výdajů obce. Jedním z prvků jsou také peněžní fondy. Rozpočet je strukturován dle platné vyhlášky Ministerstva financí č. 323.2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Obec má povinnost zveřejnit rozpočet obce na internetové stránce obce nebo na úřední desku minimálně 15 dní před zasedání zastupitelstva obce.

Příjmy rozpočtu obce jsou např.:³⁶

- a) příjmy z vlastního majetku a majetkových práv
- b) příjmy z výsledku vlastní činnosti
- c) příjmy z místních poplatků dle zvláštního zákona
- d) dotace ze státního rozpočtu, státních fondů a z rozpočtu obce
- e) přijaté peněžité dary a příspěvky
- f) výnosy daní nebo podíly na nich
- g) jinými příjmy dle zvláštních zákonů

Výdaje rozpočtu obce jsou např.:

- a) závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony
- b) výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti (spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj)
- c) výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem
- d) úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů
- e) závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty

³⁵ Svaz měst a obcí České republiky. [online]. [cit. 10.10.2023]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/9994/financni-rizeni-obci-e-verze.pdf>

³⁶ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. § 7 a § 9

- f) jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce (příspěvky na sociální, humanitní účely)

3.6.2 Rozpočtová skladba

Dle předpisu vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě je rozpočtová skladba základním třídícím finančních transakcí ve veřejných rozpočtech. Poté, co je schválen navržený rozpočet, musí být rozepsány jednotlivé položky ve finančním plánu, tedy v rozpočtové skladbě. Pokud by rozpočtová skladba v obci chyběla stává se přestupkem a může být uložena pokuta až 1 milion korun.

Rozpočtová skladba sleduje a třídí příjmy, výdaje, saldo hospodaření a jeho financování v soustavě veřejných rozpočtů ČR. Vyhláška se uplatňuje ve státním rozpočtu, sleduje pohyb na účtech státních finančních aktiv, pohyb na účtech pro řízení státního dluhu nebo také v rozpočtech a ostatních peněžních fondech obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí. Podmínkou rozpočtové skladby je třídění na základě provedených peněžních operací tzv. pohyb peněžních prostředků odepsáním nebo připsáním na bankovním účtu. Bankovní účet může být např. běžný, výdajový nebo účet účelový fond.³⁷

3.6.3 Dotace

Dle zákona dotace jsou: *„Peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel“*³⁸

Dotace v zákoně jsou pojmenovány jako peněžní výdaje ze státní pokladny, které jsou udělovány bez nároku na návrat. Pokud příjemce plní požadavky stanovené pro získání dotací, není zavázán k žádnému závazku vůči státnímu rozpočtu. „Příjemce“ dotace je označována obce nebo subjekt, který obdrží prostředky. „Poskytovatel“ je naopak ten, kdo poskytuje finanční prostředky jako např. instituce nebo osoba. Poskytnutí dotací nebo navrnutí finanční výpomocí ze státního rozpočtu je přímo určeno podle zákona o rozpočtových pravidlech. Může to být: Úřad práce ČR, Akademie věd ČR, ústřední orgán

³⁷ Svaz měst a obcí České republiky. [online]. [cit. 10.10.2023]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/9994/financni-rizeni-obci-e-verze.pdf>

³⁸ § 3 odst. Zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

státní správy, Grantová agentura ČR nebo organizační složka státu, kterou určí zvláštní zákon.³⁹

3.6.3.1 Zdroje dotací

Obce můžou čerpat dotace ze státního rozpočtu a státních fondů nebo také od kraje tzv. z územního samosprávného celku. Další možností jsou zdroje, které jsou mimostátní zejména z Evropské unie. Ministerstva, Všeobecné a pokladní správy každý rok rozšiřují své dotační programy a obce mají možnost čerpat a získat dotace také od těchto subjektů. Finance jsou vymezeny na různé programy obce, jako je výstavba bytů, vzdělávání, obnova kanalizací a vodovodů, silnic, na program obnovy obce nebo na záchranu kultury obce. Fondy, které se podílejí na tyto projekty jsou: pozemkové, dopravní, fond národního majetku nebo Státní fond životního prostředí. Kraje se stávají nepřetržitě významnou podstatou dotací pro obce, které postupně získávají finanční samostatnost na určité projekty obcí.⁴⁰

Zákon přesně nespecifikuje, jakým způsobem žádost podat. Nicméně je vyloučeno způsob ústního podání do protokolu, jelikož je mnoho žádostí a vedlo by to k velkému přetížení. Žádost může být podána písemně nebo elektronicky (s elektronickým podpisem). Žádat může fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba. V žádosti musí být uvedeno: účel použití dotace, požadovaná částka, stanovená lhůta, do které bude účel dosažen. Důležitou roli hraje také identifikace výzvy, na základě, které je žádost podaná. Jednání by mělo probíhat čestně a žadatel musí splnit všechny podmínky, které v žádosti sdělil. V případě nesplnění podmínek by žádost byla zamítnuta, a to by znamenalo neproplacení dotací.⁴¹

Odlišujeme dva typy dotací. Specifické účelové a všeobecné neúčelové dotace. Specifické účelové dotace jsou určeny na přesně dané definované úkoly (financování: dopravy, údržba silnic, sociální a kulturní služby). Obec je poté povinna předložit poskytovateli důkaz, že finanční prostředky byly využity na určité účely. Všeobecné neúčelové dotace obec získané podle vymezených podmínek (počet obyvatel v obci, rozloha

³⁹ § 1 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ § 16 odst. Zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje.

⁴¹ § 14 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

obce) a je zcela na obci, jak je využije. Prostředek rozdělení může mít vliv na hospodaření obce.⁴²

3.6.3.2 Způsob využití dotace⁴³

Kapitálové dotace slouží pro jednorázové financování a dlouhodobé potřeby obce, které se pravidelně neopakují. Je určeno k financování konkrétních investic, které vedou ke zlepšení a rozšíření veřejných statků (např. stavba nové školy, silnice)

Běžné dotace jsou určeny na financování neinvestičních potřeb obcím, které se pravidelně opakují. Dotace slouží k zajištění potřeb na určité obvyklé úrovni ve službách a fungování obce nebo k vyrovnání odlišné daňové kapacity mezi jednotlivými obcemi.

Nenárokové dotace jsou dotace, na které obce nemají automaticky nárok a musejí o ně vždy žádat. Musí splnit dané podmínky a rozhodnutí zanechávají na poskytovateli, který žádost může schválit či zamítnout.

Nárokové dotace jsou obcím přiděleny automaticky a získávají je pravidelně na základě daných určitých kritériím stanovených poskytovatelem obce. Žádost nemusí být podaná.

⁴² PROVAZNÍKOVÁ, R: Financování měst, obcí a regionů. Praha: 2007, str.86

⁴³ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

4 Vlastní práce

Úvodem praktické části bude charakterizována obec Radonice za pomoci dostupné literatury, veřejně dostupných informací, dokumentů a oficiálního webu obce Radonice. Dle databáze Českého statistického úřadu a z evidence a statistik obecního úřadu je podrobněji popsána historie, vývoj a poloha vybrané obce. Následující část práce bude zaměřena na vlastní výzkum pomoci dotazníkového šetření. Cílem bude získat pohled obyvatel na jejich životní prostředí v obci. Výsledky tohoto průzkumu budou následně zpracovány pomocí grafů a tabulek.

4.1 Radonice

Obec Radonice leží severovýchodně od Prahy na území Středočeského kraje v okrese Praha-východ, v nadmořské výšce 242 metrů s rozlohou 4,77 km². Radonice se nacházejí severovýchodně směrem od centra Prahy, přibližně 16 kilometrů. a město Brandýs nad Labem – Stará Boleslav 7 kilometrů od obce rozšířenou působností, které zahrnují do svého správního území. Toto území je začleněno do suburbánního pásma hlavního města Prahy, což má významný vliv na celkové sociálně ekonomický rozvoj obce. Tyto důsledky lze pozorovat hlavně na složení obyvatelstva, ekonomickém stavu, sociálním prostředí a dostupnosti dopravy. Podle těchto vlastností lze charakterizovat Radonice jako venkovské sídlo (vesnici).

Obrázek - 1 Poloha obce Radonice ⁴⁴

V současnosti jsou Radonice identifikovány svým vlastním znakem a praporem. Obec získala svůj vlastní znak a prapor 1. prosince v roce 1997. PhDr. Zbyšek Svoboda symboly navrhnul a vytvořil dle heraldických pravidel. ⁴⁵

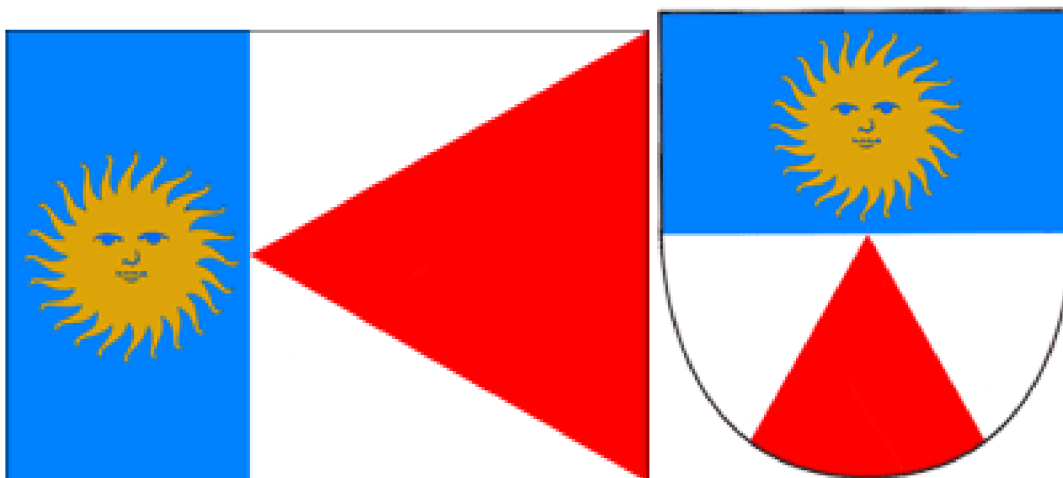
Vysvětlení symboliky znaků je následující:

- a) Modro – stříbrný/bílý podklad znaku na praporu odkazuje na barvy znaku (erbu) prvních písemně doložených vlastníků Radonic. Ojíři z Očeredic, kteří tuto obec vlastnili na konci 15. století a začátku 16.
- b) červený klín reprezentuje jedinečný geologický útvar v katastru obce, červeně zbarvené pískovcové horniny pod názvem Červená skála. V obci je známo a běžně používán pojem Červená skála nebo na Červené skalce
- c) zlaté neboli žluté slunce znázorňuje slunečnou povahu obce a také optimismus obyvatel.

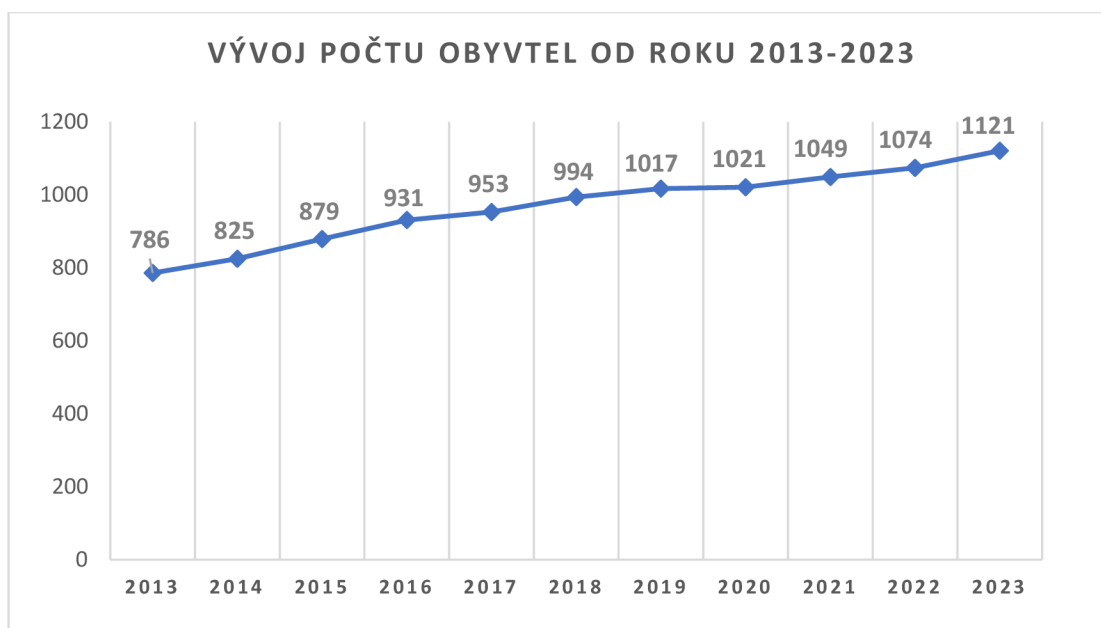
⁴⁴ Poloha obce Radonice. [online]. [cit. 30.8.2023]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/place/Radonice/@50.1379193,14.6009247,14.56z/data=!4m6!3m5!1s0x470bf277397b646b:0x307133f68823f8ac!8m2!3d50.142239!4d14.612319!16s%2Fg%2F11h0wnhs8?entry=ttu>

⁴⁵ Prapor a znak obce. [online]. [cit. 30.8.2023]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obec-radonice/prapor-a-znak-obce/>

Obrázek - 2 Znak a prapor obce ⁴⁶

Graf - 1 Vývoj počtu obyvatel v obci Radonice

Zdroj: vlastní zpracování, data čerpány z ČSÚ

Dle sčítání lidu z roku 1.1.2023 žije v obci 1121 obyvatel a průměrný věk je 37 let (mužů v obci je 560 s průměrným věkem 36,3 let a žen celkem 561 s průměrným věkem 38,6 let). Na základě grafu pohybu obyvatel v Obci jsme vypočetli, že trend křivky (růst obyvatel) je stále postupně rostoucí. V průběhu let dochází ale ke změnám věkové struktury

⁴⁶ Prapor a znak obce. [online]. [cit. 30.8.2023]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obec-radonice/prapor-a-znak-obce/>

a také k neustálému nárůstu počet obyvatel Radonic. Do obce přicházejí mladé rodiny, které vyhledávají klidné bydlení v rodinných domech. Počet domů v obci je 385.⁴⁷ Radonice sousedí s obcemi Jenštejn, Dehtáry a s Prahou 9 (Horní Počernice, Vinoř, Satalice). Obec leží na rovinaté ploše, kde terén mírně klesá směrem na sever k pastvinám. V historických dokumentech je první zachovalý záznam o obci z roku 1397.

4.1.1 Historie obce

První zmínka o Radonicích je až z konce 14. století. V roce 1541 shořením zemských desek, kde se nacházely veškeré záznamy o hradech, zámcích, tvrzích a dvorech v Čechách, vedlo k tomu, že se nepodařilo zachránit žádné spisy o počátcích obce. Až tedy na konci 14. století se objevily dvě malé části (vsi), patřící různým majitelům – Horní a Dolní Radonice. Odhaduje se, že chalupnické domy čp. 29,30 a „Bartoňovská“ chalupa tvořily oblast Horní Radonice a domy čp. 6,7,16,19 tvořily Dolní Radonice. Název „Horní“ se dochovalo až do současnosti.

Radonice byly součástí hradu Jenštejn, postaveného Jenčem z Janovic, která zde žil v letech 1336-1341. Postupně přecházely do různých vlastnictví v souladu s prodeji, nákupy a zástavami majitelů. Až v roce 1675 byly Radonice prodány hraběti Janu Černínovi z Chudenic za 14 000 zlatých. Rod Černínů si udrželi vlastnictví Radonic až do roku 1848. Hrabě Otakar Černín v letech 1861-1864 zastával funkci starosty obce a byl členem obecního výboru až do své smrti 1866. Jeho syn hrabě Otakar Černín, který vlastnil Vinořské panství a Radonický dvůr a působil jako člen obecního výboru. Po první světové válce dne 12.dubna 1921 byl zbaven majetku částečným odškodněním z důvodu nepřátelské politiky vůči českému národu. Jeho majetky byly rozparcelovány a z části ponechány státu pro veřejné účely.⁴⁸

V obecní kronice dle sčítání lidu z roku 1921 má obec celkem 696 obyvatel. Z této populace se 163 hlásí ke katolické víře, 290 obyvatel má jiné vyznání a ostatní se nepřihlásili k žádnému náboženství. V obci se nachází jeden spolek „Sokol“, smíšené zboží, 2 hostince „U koruny“ a „U Putíků“, pekařská dílna a dva kováře.

⁴⁷ Sčítání lidu 2023. <https://www.czso.cz/> [online]. [cit. 30.8.2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112023>

⁴⁸ Obec Radonice: Oficiální stránky obce [online]. [cit. 20.11.2023]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/>

4.1.1.1 Vývoj jména obce Radonice v průběhu historie

Název Radonice má svůj původ ve slovanském osobním jméně „Radoň“. Radonice lze interpretovat jako „ves lidí Radonoňových“.⁴⁹

1397 – objevení Dolních a Horních Radonic

1490 – z Radonic

1532 – v Radonicích

1654 – Radonicze

4.1.1.2 Historie základní školy

Děti z obce původně navštěvovaly obecnou školu ve Vinoři. K roku 1874 bylo ve vsi celkem 60 dětí, pro které bylo povinné docházet do školy, a proto 22. března 1874 byl požádal obecní úřad v Radonicích o výstavbu nové vlastní školy. Žádost byla podána celkem třikrát a až na třetí pokus bylo obci vyhověno. V roce 1886 byl již dostatečný počet žáků, celkem jich bylo 115, což dále vedlo k další žádosti. Žádost byla schválena a na začátku roku 1889 začala probíhat první výuka v jedné třídě se čtyřmi odděleními. Od září 1892 byly třídy dvě. J. Maša původem z Vinoře postavil novou školu. Prvním ředitelem byl Josef Havlík, který svoji pedagogickou kariéru na škole strávil 17 let. Po květnové revoluci v roce 1945 došlo k významným změnám ve školství. Zůstala dvoutřídní obecní škola pro žáky 1.-5 ročníků neboli starší žáci začali studovat ve Vinoři nebo v Satalicích. S postupným snižováním počtu žáků byla b obci škola úplně zrušena a od roku 1985 byla domluvena dohoda se školou v Satalicích a všichni žáci začali chodit do školy do Satalic.⁵⁰

Do roku 2012 stála škola na neobydlitelném prostoru, takže se stará škola zbourala, aby uvolnila pozemek na projekt Obecnímu domu. V roce 2017 započala stavbu nová základní škola pro žáky prvního stupně, která byl otevřen v roce 2018 a v létě 2020 byla zahájena stavba druhého stupně společně s tělocvičnou a venkovním sportovním hřištěm.

4.1.2 Současná vybavenost obce

Občanská vybavenost v obci Radonice je velmi rozsáhlá, což je především dáno polohou obce a větším počtem obyvatel. Místní obecní úřad hraje velmi klíčovou roli v poskytování veřejných služeb. V budově se nachází veřejná knihovna a společenská

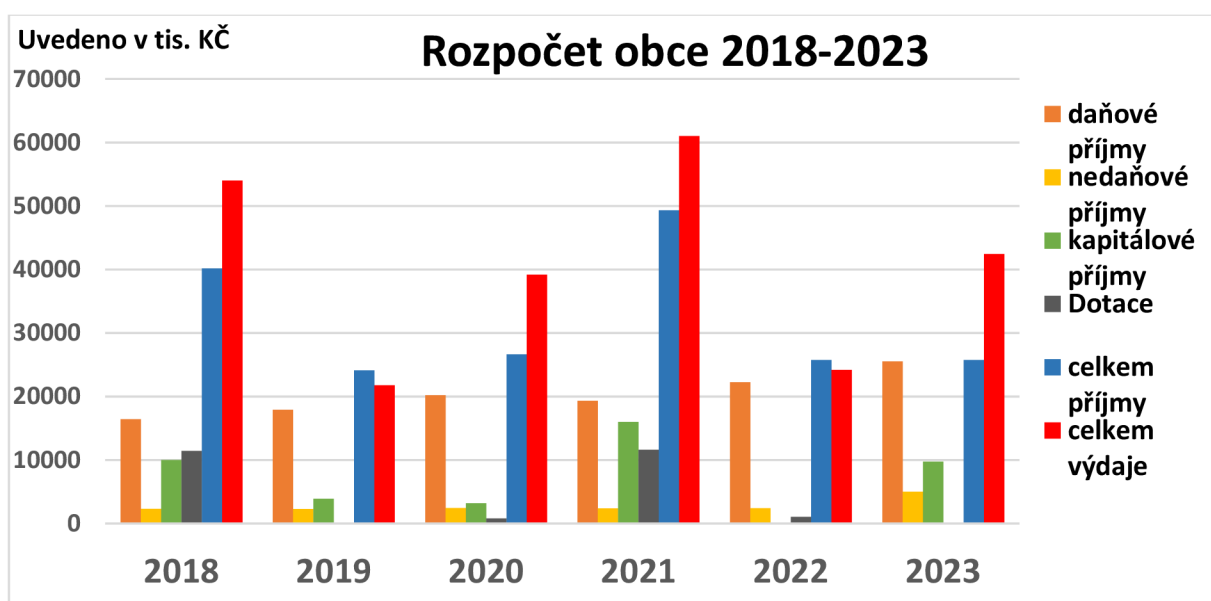
⁴⁹ Obec Radonice: Oficiální stránky obce [online]. [cit 20.11.2023]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obec-radonice/strucna-historie-obce/>

⁵⁰ Obec Radonice: Oficiální stránky obce [online]. [cit 20.11.2023]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obec-radonice/strucna-historie-obce/>

místnost, která slouží pro veřejné zasedání zastupitelstva obce. Také se v budově nachází obecní policie, která slouží k udržování a zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti obce. Obecní úřad je propojen s mateřskou školou, která má od roku 2014 tři samostatné třídy s celkovou možností pro 65 dětí. Dále je v obci k dispozici obecní dům, který zahrnuje obchod s potravinami, kadeřnictví, místnost pro lékaře, který je k dispozici pro obec jednou týdně a v horním patře se nachází společenský sál, který slouží pro kulturní a společenské akce obce (svatby, oslavy, firemní akce). V obci nalezneme také rodinný park Amerika, kde se nachází hrací hřiště pro děti, amfiteátr, kde se převážně hraje divadlo a koupaliště. Obec je velmi bohatá na sportovní možnosti a vybavení. K dispozici je fotbalový areál s tréninkovými hřišti kdy jeden z nich je opatřen umělou trávou a umělým osvětlením, dva tenisové areály a víceúčelová sportovní hala, kde se především hraje badminton. Dále můžeme u tenisové haly najít tři hřiště na beach volejbal. V roce 2017 se začala stavět nová komunitní základní škola, která byla pouze pro první stupeň a o 3 roky později byla zahájena stavba druhého stupně, tělocvična a venkovní hřiště. V základní škole se učí 7 tříd. V obci můžeme dále najít restauraci, která je v budově kulturního domu, kde se konají plesy a diskotéky, mlékárnu, menší zoo, zahradnictví, jízdárnu, pneuservisy, kynologický klub na cvičení psů a obchod chytrých hraček zaměřené na motoriku, logopedii a různých pomůcek pro rozvoj dětí.

4.1.3 Rozpočet obce

Graf - 2 Rozpočet obce 2018-2023

Zdroj: vlastní zpracování, data čerpány z údajů obce

Tabulka - 1 Podrobné příjmy a výdaje

v tis. Kč	2018	2019	2020	2021	2022	2023
daňové příjmy	16420	17915	20190	19305	22245	25520
nedaňové příjmy	2310	2280	2435	2391	2421	5010
kapitálové příjmy	10000	3912	3200	16000	-	9750
dotace	11431	-	800	11609	1060	-
celkem příjmy	40161	24107	26625	49305	25726	25726
celkem výdaje	54000	21750	39190	60991	24175	42440

Zdroj: vlastní zpracování, data čerpány z údajů obce

Obec Radonice dodržuje platnou legislativu tím, že zveřejňuje dokumenty na své úřední desce. Informace jsou dostupné jak na fyzické, tak na elektronické úřední desce, a to průběžně.

Webová stránka obce obsahuje odkazy na tyto dokumenty, včetně rozpočtů, které lze nalézt na adrese: <https://www.radonice.cz/obecni-urad/vyhlasky-rozpocet-a-smlouvy/>

V roce 2017 na prosincovém zasedání, zastupitelstvo schválilo rozpočet obce na rok 2018, který byl pečlivě navržen tak, aby zajistil pokrytí běžných výdajů z běžných příjmů. Většina rozpočtových položek zůstala nezměněná, s výjimkou mírnějšího navýšení mzdy, což bylo důsledkem zákonného zvýšení mezd u zaměstnanců o 10 %. Pro běžnou údržbu majetku obce byla vyčleněna částka 500 tisíc korun, zatímco výraznější překročení příjmu z ostatních nedaňových zdrojů bylo důsledkem smluvních penál společnosti „Kaziko“, která měla dostavět druhý stupeň základní školy. Což vedlo k investiční části, která byla přímo zaměřena na dostavbu školy. Rozpočtový výhled byl zaměřen tak, aby hospodaření obce bylo stabilní, s dostatkem finančních prostředků a kapitálovou rezervou. Investice do stavebních pozemků byl další plán pro případné budoucí potřeby.

Rozpočet v roce 2019 byl nastaven tak, aby pokryl běžné výdaje z běžných příjmů a investiční výdaje ze stávajících zdrojů. Celkové příjmy byly 24 107 tisíc Kč, s běžnými příjmy ve výši 20 195 tisíc Kč a kapitálovými příjmy 3 912 tisíc Kč. Výdaje byly odhadnuty na 21 750 tisíc Kč, což vedlo k přebytku rozpočtu, a to v celkové výši 2357 tisíc Kč. Většina rozpočtových položek byla stejná jako v předchozím roce. Pouze se navýšily mírně mzdové náklady, ale ty byly částečně kompenzovány zvýšením poplatku obci za služby obecní policie. Investice byly zaměřeny na vestavbu šaten ve fotbalových kabinách a projektovou

přípravu budovy pro druhý stupeň základní školy. Celkové náklady na dostavbu budovy byla odhadnuta částka okolo 70 mil. Kč.

V Roce 2020 byly příjmy 26 625 tisíc Kč, s běžnými příjmy 22 625 tisíc Kč a kapitálovými příjmy 4 000 tisíc Kč, zahrnující prodej pozemků a dotacemi na rekonstrukci Nebeského rybníka. Výdaje byly 39 190 tisíc Kč. S nejvýznamnější položkou nákladů na stavbu druhého stupně základní školy společně s tělocvičnou. Vzhledem k poklesu ekonomiky a daňových příjmů kvůli pandemii byl upraven rozpočet během celého roku. Navýšení nákladů se týkalo především investic do školství a obecní policie, zatímco položek jako byla požární ochrana zůstala na nule. Prodej parcel a dotace zajistilo náklady na stavbu školy.

Příprava rozpočtu pro rok 2021 bylo náročnější z důvodu nejisté makroekonomické situaci, zejména v odhadu daňových příjmů, ovlivněných celkovým ekonomickým vývojem. Rozpočet byl sestaven na základě principu krytí běžných výdajů běžnými příjmy. Plánované příjmy činily 49 305 tisíc Kč, zatímco výdaje jsou 60 991 tisíc Kč, což vytvářelo rozpočtový schodek ve výši 11 686 tisíc Kč krytý z vlastních zdrojů. Běžné příjmy poklesly o 2 143 tisíc Kč v porovnání s předchozím rokem. Investiční část rozpočtu byla zaměřena na dokončení stavby druhého stupně základní školy, rekonstrukci Nebeského rybníka a drobnější investice jako byly například výměna lamp veřejného osvětlení a výsadba alejí.

Rozpočet pro rok 2022 se obec zaměřila převážně na běžný provoz a údržbu obce, jelikož hlavní investiční projekty byly dokončeny. Příjmy byly 25 726, přičemž běžné příjmy 24 666 tisíc Kč. Jediným příjmem ve výši 1 060 tisíc Kč byly dotace od Středočeského kraje na financování venkovní učebny v areálu základní školy. Navzdory nižším příjmům byl rozpočet navržen s rezervou, aby byl zajištěn plynulý chod obce s končícím rozpočtem přebytku 1 551 tisíc Kč, což zvýšilo zůstatek na 12 mil Kč.

Rozpočet pro rok 2023 byl vytvořen s ohledem na nejistou ekonomickou a politickou situaci. Při sestavování rozpočtu byla zohledněna inflace a nejistý vývoj příjmů a výdajů. Příjmy z daní byly 30 350 tisíc Kč, zatímco náklady na běžný provoz obce zahrnují inflaci a nárůst mzdových nákladů. Výdaje byly 42 440 tisíc Kč což vedlo k nižším nákladům, to bylo způsobeno systémovými změnami. U školy dobíhaly poslední dokončování stavby druhého stupně a tělocvičny. Navýšení nákladů na požární ochranu a svoz odpadů bylo zapracováno do rozpočtu, stejně jako nárůst ceny elektřiny. Také byla schválena stavba bytového domu o 4 nové bytové jednotky.

4.2 Metodika výzkumu

Pro vypracování praktické části byl proveden vlastní výzkum pro získání potřebných dat pro praktickou část. Data byla sbírána prostřednictvím elektronického dotazníkového šetření, které bylo vytvořeno skrze webovou platformu Survio. Šetření bylo zaměřeno pouze na dospělé občany obce Radonice a mělo za cíl zjistit jejich pocity ohledně života v obci a případné nedostatky, které by měly být vyřešeny v budoucnosti. Otázky byly formulovány tak, aby co nejvěrněji odrážely život občanů a poskytly komplexní pohled na jejich potřeby a přání.

Na začátku dotazníku byly respondentům sděleny základní informace o výzkumu a informace, že se jedná o anonymní dotazník zaměřený na život v obci. Dále bylo zdůrazněno, že výsledky průzkumu budou využity při tvorbě bakalářské práce a pomohou zlepšit kvalitu života v obci Radonice.

Samostatná část obsahovala konkrétní otázky, které zajišťovaly informace o respondentech a jejich názory na dané téma. K identifikaci respondentů sloužily otázky týkající se pohlaví, věku a délky života v obci. Celkem bylo 13 otázek, z nichž jedna otázka byla otevřená, což umožňovalo občanům vyjádřit svůj názor na zlepšení či nedostatku kvality obce.

Dotazníkové šetření probíhalo v lednu v roce 2024 v obci Radonice. Dotazník byl šířen pomocí sociálních sítí a celkem se zúčastnilo 106 respondentů. Po ukončení sběru dat byly dotazníky zkontrolovány a výsledky analyzovány pomocí programu Microsoft Excel, který sloužil k vytvoření grafů a zobrazujících četností jednotlivých odpovědí. Vyhodnocení výsledků umožnilo získat podrobnější přehled o preferencích a potřebách obyvatelstva v obci Radonice.

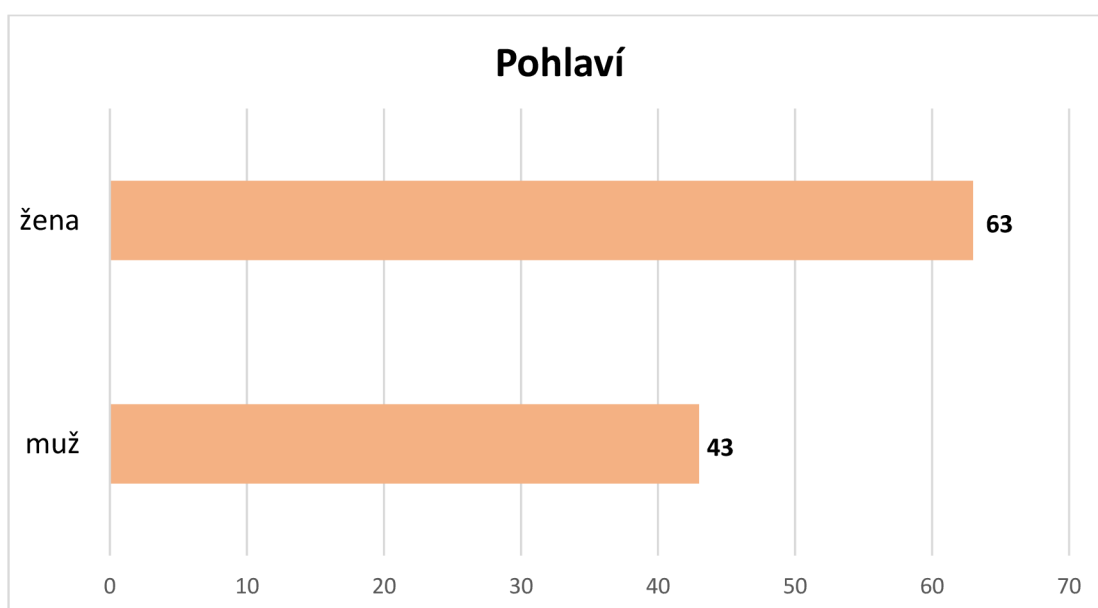
4.3 Výsledky dotazníkového šetření

V následujících částech budou prezentovány samostatné výsledky výzkumu spolu s navrženými možnostmi řešení pro případné odstranění zjištěných problémů. Výsledky průzkumu byly zaznamenány v programu Microsoft Excel a poté využity k vytvoření grafů, které přehledně zobrazují frekvenci jednotlivých odpovědí.

4.3.1 Základní popis respondentů

Na dotazníkovém šetření se zúčastnilo 106 respondentů což poskytuje dostatečně reprezentativní vzorek pro analýzu. Zúčastněními respondenty byly občané starších 18 let a s trvalým bydlištěm v obci Radonice. Mezi základní identifikační otázky u respondentů patřilo zjištění pohlaví, věku a délky života v obci. Celkem se zúčastnilo 63 žen a 43 mužů. Převaha žen může být vysvětlena tím, že mají často vyšší zájem o zapojení do průzkumů a mají tendenci být aktivnější v komunikaci ohledně názorů.

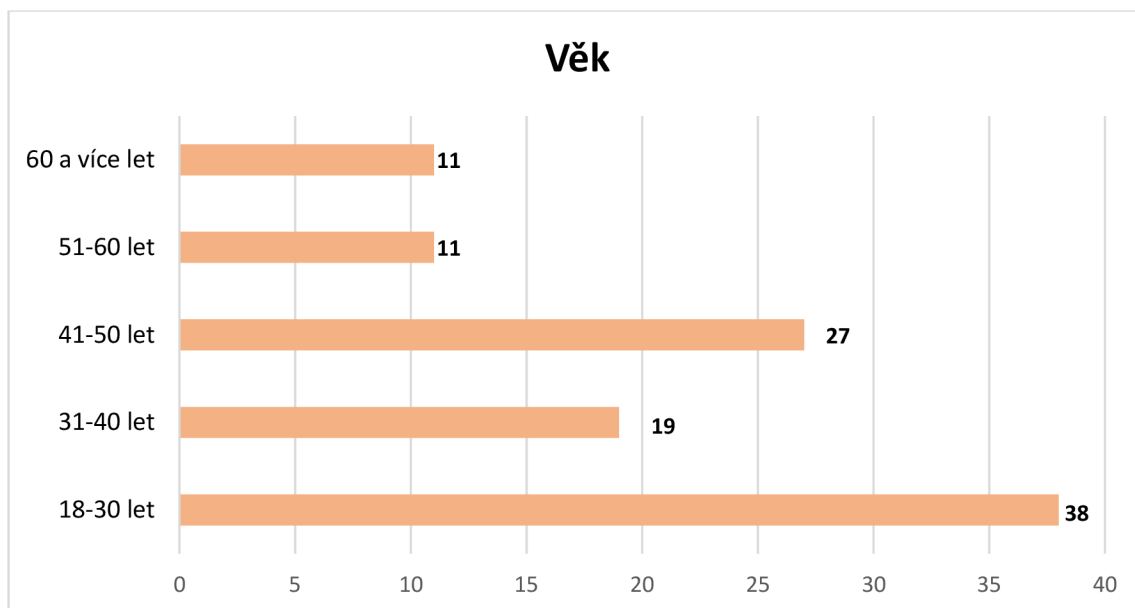
Graf - 3 Zastoupení mužů a žen v dotazníkovém šetření

Zdroj: vlastní zpracování

Další otázka v dotazníku se zabývala analýzou věkové struktury respondentů. Účastníci byli vyzváni, aby určili svou příslušnou věkovou kategorii z nabízených možností, které zahrnovaly věkové skupiny od 18 do 30 let, 31 do 40 let, 41 do 50 let, 51 do 60 let a 60 let a více. Tato otázka byla klíčová pro porozumění demografickému složení obyvatelstva a pomohla identifikovat dominantní věkové skupiny ve vzorku respondentů. Analýza věkové struktury může poskytnout důležité poznatky o různých potřebách, preferencích a postojích lidí v závislosti na věku, což může být důležité při plánování a provádění opatření či služeb odpovídajících potřeb obce.

Graf - 4 Věková struktura respondentů

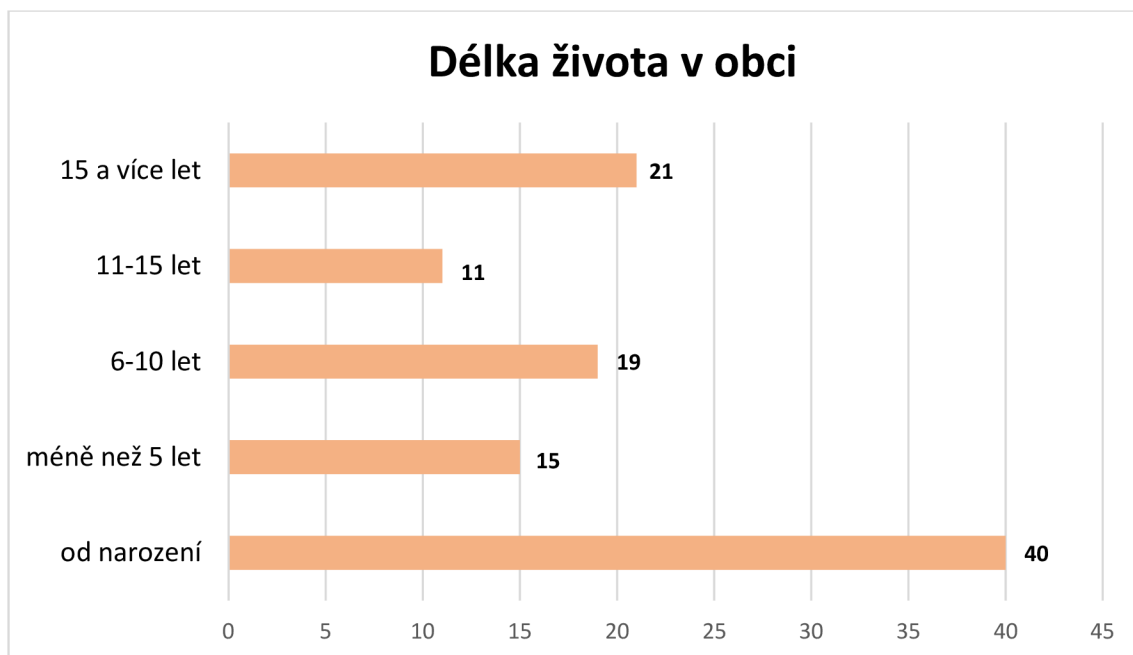

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce respondentů spadalo do věkové kategorie 18 až 30 let, což představuje 35,8 % účastníků, jak ukazuje graf č. 4. Dále byla zaznamenána významná účast občanů ve věkovém rozmezí 41 až 50 let, kde činila celkem 25,5 %. Další významnou část tvořily osoby ve věku 31 až 40 let, s celkovým zastoupením 17,9 %. Nejnižší zastoupení bylo pozorováno u obyvatel ve věku 51 až 60 let a také 60 a více. Tato data ukazují, že tyto dvě věkové skupiny jsou stejně zastoupeny v rámci respondentů 10,4 %.

Otázka zaměřena na dobu, po kterou respondenti žijí v dané obci měla 5 možností, z nichž si respondenti vybrali patřičnou kategorii. Nejvyšší počet respondentů, konkrétně 40 osob, označil odpověď "od narození" jako svou aktuální délku pobytu v obci. Odpověď "15 a více let" si vybralo 21 respondentů, podobné zastoupení 19 osob označilo "6-10 let". Nově přistěhované občany konkrétně 15 respondentů označili odpověď "méně než 5 let". Nejméně respondentů uvedlo, že v obci pobývá v rozmezí "11-15 let".

Graf - 5 Délka života v obci

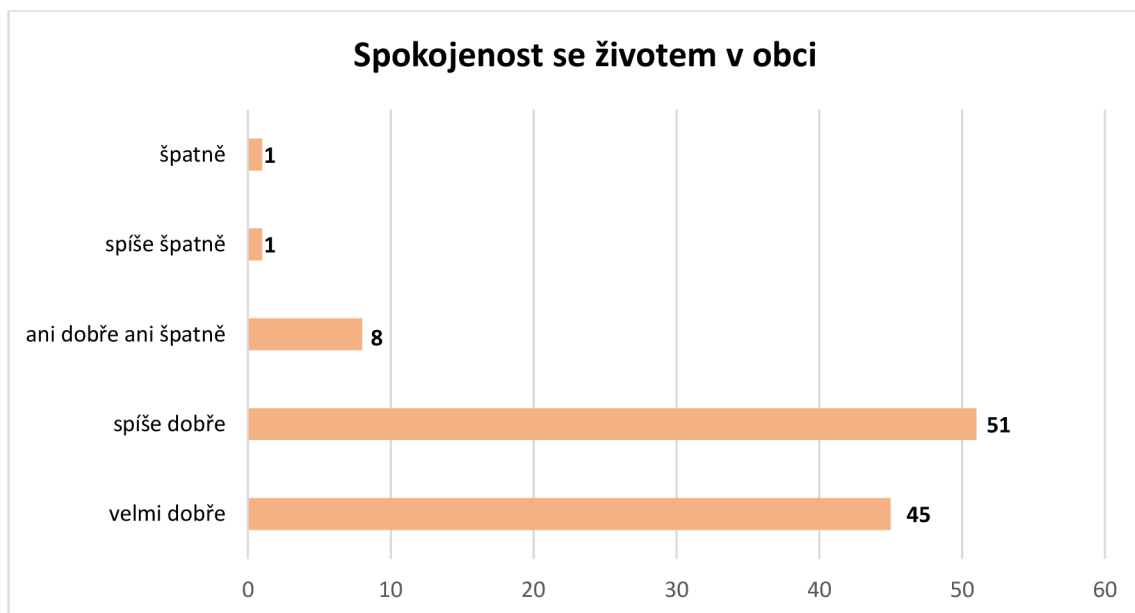
Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.2 Vlastní výsledky

První otázka: Jak jste spokojen/a se životem v Radonicích?

U první otázky měl respondent možnost vybrat jednu z pěti odpovědí: velmi dobře; spíše dobře; ani dobře, ani špatně; spíše špatně a špatně. Analýza grafu č.5 naznačuje, že občané jsou v obci spokojeni. Nejčastěji vybranou odpovědí bylo, že se jim v obci žije “spíše dobře“. Tuto možnost zvolilo 51 občanů, což představuje 48,1 % respondentů. Těsně za touto možností byla odpověď “velmi dobře“ s 42,5 %, kterou zvolili 45 občanů. Méně často se objevily odpovědi “ani dobře ani špatně“, tuto možnost si zvolilo pouze 8 občanů, což znamená 7,5 % respondentů. Odpovědi “špatně“ a “spíše špatně“ se vyskytly jen zřídka – každá možnost odpovědi byla vybrána pouze jedním občanem (0,9 %). Z tohoto lze usoudit, že i když existují oblasti, které by se mohly vylepšit, jsou tyto problémy relativně nepodstatné, protože pouze malý počet obyvatel vyjádřil závažné nespokojenosti se životem v obci.

Graf - 6 Jak jste spokojen/a se životem v obci?

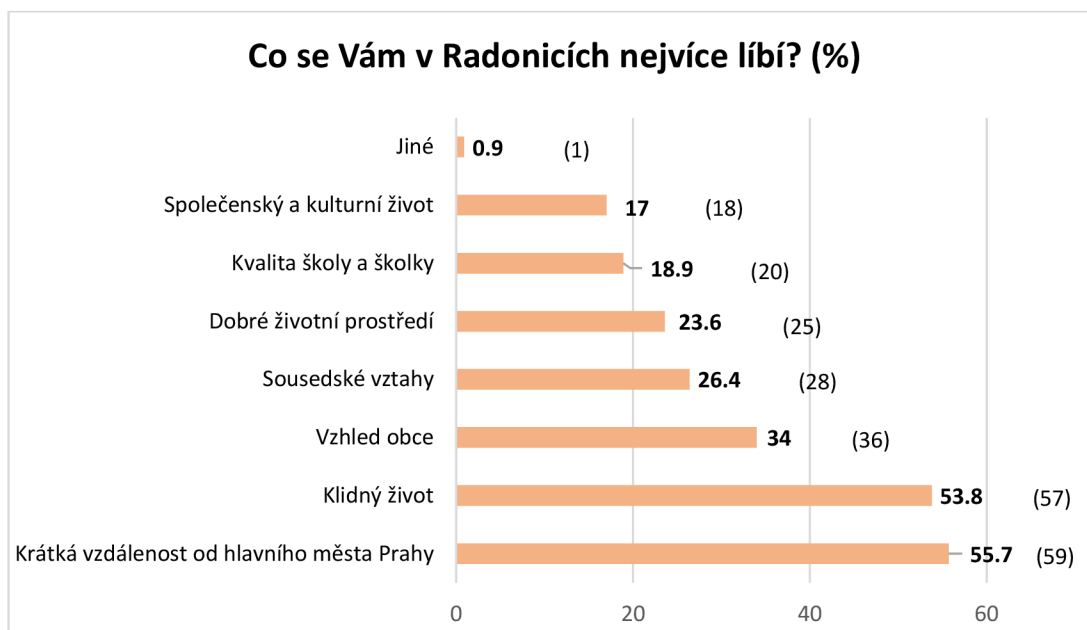

Zdroj: Vlastní zpracování

Druhá otázka: Co se Vám v Radonicích nejvíce líbí?

Odpovědi na následující otázku by měly odhalit pozitivní aspekty života v obci Radonice. Respondenti měli možnost vybrat až tři odpovědi z osmi následujících možností: “Krátká vzdálenost od hlavního města Prahy“, “Klidný život“, “Vzhled obce“, “Sousedské vztahy“, “Společenský a kulturní život“, “Kvalita školy a školky“, “Dobré životní prostředí“ a “Jiné“

Graf - 7 Co se v obci Radonice občanům nejvíce líbí?

Zdroj: Vlastní zpracování

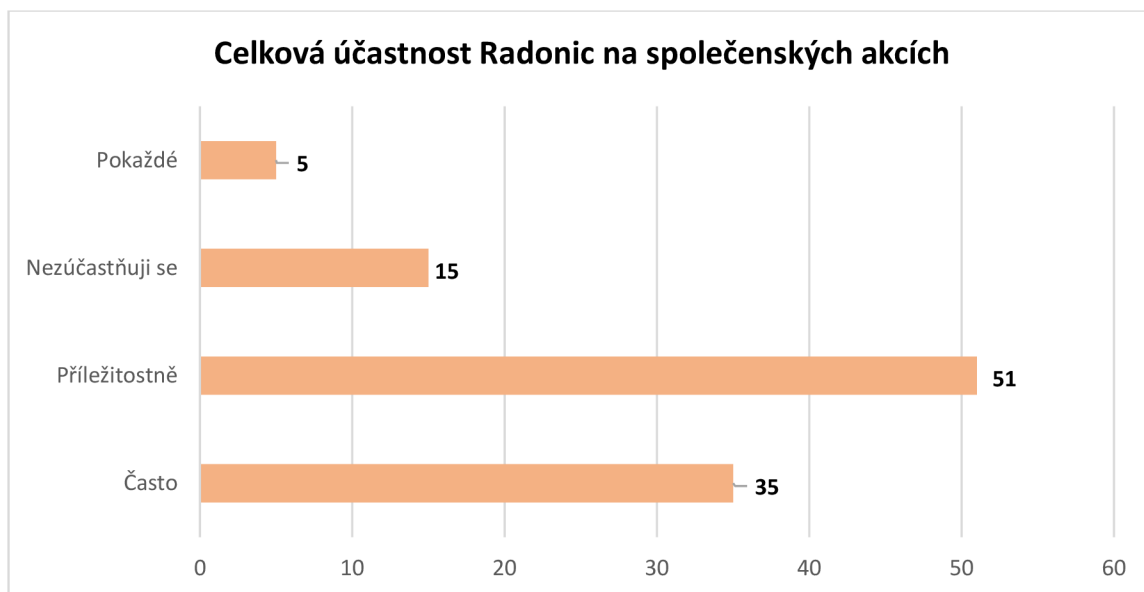
Na základě výsledků zobrazených v grafu č.7 lze konstatovat, že většina obyvatel (59 osob – 55,7 %) vysoce oceňují krátkou vzdálenost do hlavního města Prahy jako nejvýznamnější aspekt života v obci. Následně si cení té skutečnosti, že i když leží obec Radonice nedaleko Prahy, tak mají v obci klidný život což uvádí 57 respondentů (53,8 %). Dále 36 obyvatel (34 %) hodnotí pozitivně vzhled obce, zatímco 28 respondentů (26,4 %) zdůraznilo důležitost sousedských vztahů. Dobré životní prostředí si pak získalo uznání 25 obyvatel (23,6 %). Kvalita školy a škol byla oceněna 20 respondenty (18,9 %). Zároveň je vidět, že společenský a kulturní život, ačkoli ne tak výrazně, hraje určitou roli v preferencích obyvatel obce. Jiné faktory byly zmíněny pouze jednou osobou 0,9 %, což ukazuje na různorodost potřeb a preferencí obyvatelstva v obci.

Získaná data naznačují, že obec Radonice si u svých obyvatel získala vysokou oblibu díky příznivému prostředí a blízkosti k Praze. Tato kombinace faktorů přispívá k atraktivitě obce, zejména pro rodiny a jednotlivce, kteří ocení možnost vlastního domova se zahradou, stejně jako snadný přístup jak k přírodě, tak i k pracovním příležitostem.

Třetí otázka: Jak často se zúčastňujete společenských akcích?

Tento druh otázky byl navržen s cílem prozkoumat společenský život v obci a zjistit, zda se obyvatelé Radonic aktivně účastní společenských událostí a akcí. Tímto způsobem je možné posoudit míru zapojení komunity do společenského dění a hodnotit její sociální aktivitu. Odpovědi na tuto otázku poskytují ucelený pohled na to, jaký je zájem obyvatel o různé formy společenských aktivit a událostí v obci. Analyzování těchto dat umožňuje porozumět dynamice a síle komunitního života v dané obci a přispět k sociální podpoře a spokojenosti obyvatel. Respondenti měli na výběr ze tří odpovědí, které jsou následující: “Nezúčastňuji se“, “Příležitostně“, “Často“, “Pokaždé“.

Graf - 8 Jak často se zúčastňujete společenských akcí?

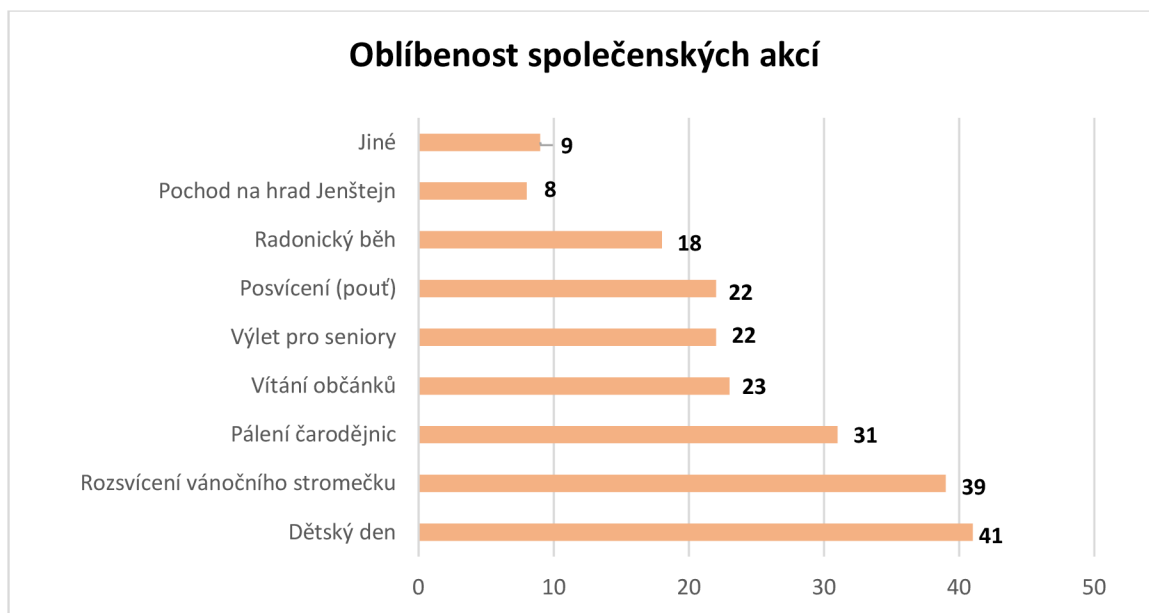
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf zobrazuje, zda se obyvatelé účastní společenských akcí. Nejčastější odpověď byla "Příležitostně", kterou zvolilo 51 respondentů, což naznačuje, že většina obyvatel se účastní akcí občas, ale nepravidelně. Dále se ukázalo, že podstatná část respondentů je angažována v sociálním životě obce, protože na druhém místě byla kategorie "Často", s účastí 35 lidí. Odpověď "Nezúčastňuji se" zastupovalo 15 obyvatel a kategorie "Pokaždé" měla nejnižší počet odpovědí, a to 5. Tento graf poskytuje přehled o úrovni angažovanosti obyvatelstva v sociálním životě obce Radonice a může sloužit jako základ pro další analýzy a návrhy pro plánování a organizaci budoucích komunitních aktivit.

Čtvrtá otázka: Které společenské akce máte nejraději?

Tato otázka nám poskytuje důležitý vhled do oblíbenosti různých společenských akcí v obci. Respondenti měli možnost vybrat až tři události, které se jim líbí nejvíce nebo nejraději navštěvují. Odpovědi byly následující: "Dětský den" "Rozsvícení vánočního stromečku", "Pálení čarodějnic" "Vítání občánků", "Výlet pro seniory", "Posvícení (pouť)", "Radonický běh", "Pochod na hrad Jenštejn", "Jiné".

Graf - 9 Které společenské akce máte nejraději?

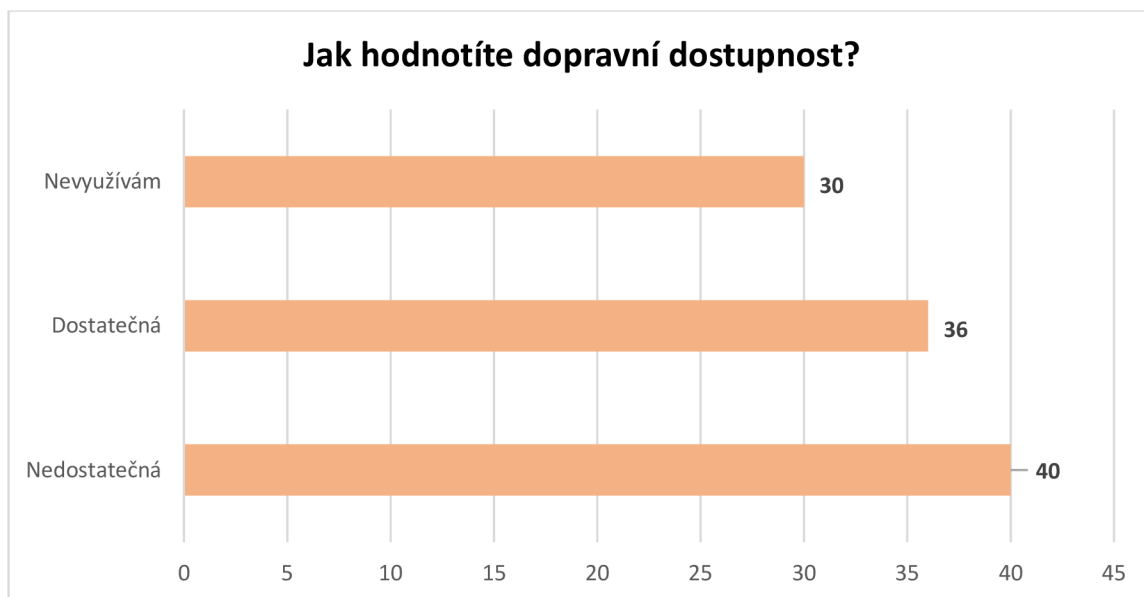
Zdroj: Vlastní zpracování

V obci Radonice je bohatý společenský život, který se projevuje průběžným pořádáním mnoha akcí během roku. Podle odpovědí dotazníkového šetření je nejoblíbenější událostí dětský den, které označilo 41 dotázaných (19,2 %), což není překvapivé, s ohledem na značné množství dětí v obci. Rozsvícení vánočního stroměčku bylo označeno 39 občanů (18,3 %). Každým rokem k rozsvícení vánočního stroměčku patří i vánoční divadlo, proto i s tímto ohledem se tato akce umístila na druhém místě. 31 obyvatel (14,6 %) uvádí, že se rádi účastní akcí jako je pálení čarodějnic. S ohledem na počtu dětí je oblíbeno i vítání občánků, které označilo 23 občanů (10,8 %). Se stejným počtem 22 označili respondenti výlet pro seniory a posvícení (10,3 %). Naopak 8,5 % respondentů uvedlo Radonický běh, který se koná jak pro dospělé, tak děti. 4,2 % obyvatel vyjádřilo zájem o jiné události, jako je například klasické divadlo v obecním domě nebo lampionový průvod pro děti. Nejmenší oblíbenost v obci je s 3,8% pochod do vedlejší vesnice na hrad Jenštejn.

Pátá otázka: Jak hodnotíte dopravní dostupnost?

Otázka, která se týkala dopravní dostupnosti, umožnila respondentům hodnotit tuto problematiku na základě několika možností: dostatečná, nedostatečná nebo nevyužívám. Respondenti měli možnost vybrat pouze jednu možnost, která nejlépe odpovídala jejich zkušenostem a názorům na dopravní dostupnost obce.

Graf - 10 Jak hodnotíte dopravní dostupnost?

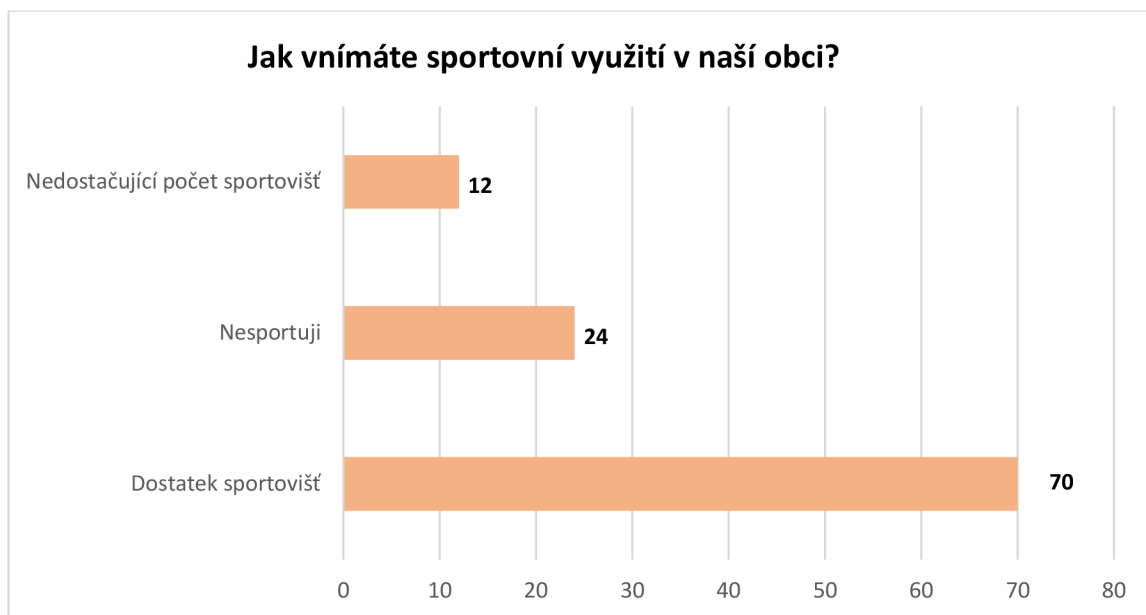
Zdroj: Vlastní zpracování

Z následujícího grafu č. 10 vyplývá, pro 30 respondentů (což představuje 28,3 %) uvedlo, že nevyužívá dopravu v obci. Je pravděpodobné, že preferují vlastní způsob dopravy, zejména svůj osobní automobil. Pro 36 obyvatel (34 %) je dopravní dostupnost považována za dostatečnou, zatímco pro 40 je považována za nedostatečnou. Občané si představují zlepšení dopravní obslužnosti v obci, konkrétně zvýšení frekvence autobusových spojů.

Šestá otázka: Jak vnímáte sportovní využití v obci?

Tato otázka je klíčová pro pochopení postoje občanů k možnostem sportovního využití v obci. Respondenti měli možnost vybrat jednu ze tří možností, které byly “dostatek sportovišť“, “nesportuji“, “nedostatek počet sportovišť“. Z výsledků této otázky lze získat cenné informace o potřebách a preferencích obyvatel v oblasti sportovní infrastruktury. Analyzování těchto dat umožní identifikovat klíčové oblasti, zda je potřeba investovat do rozvoje sportovních zařízení či podpory sportovních aktivit.

Graf - 11 Jak vnímáte sportovní využití v obci?

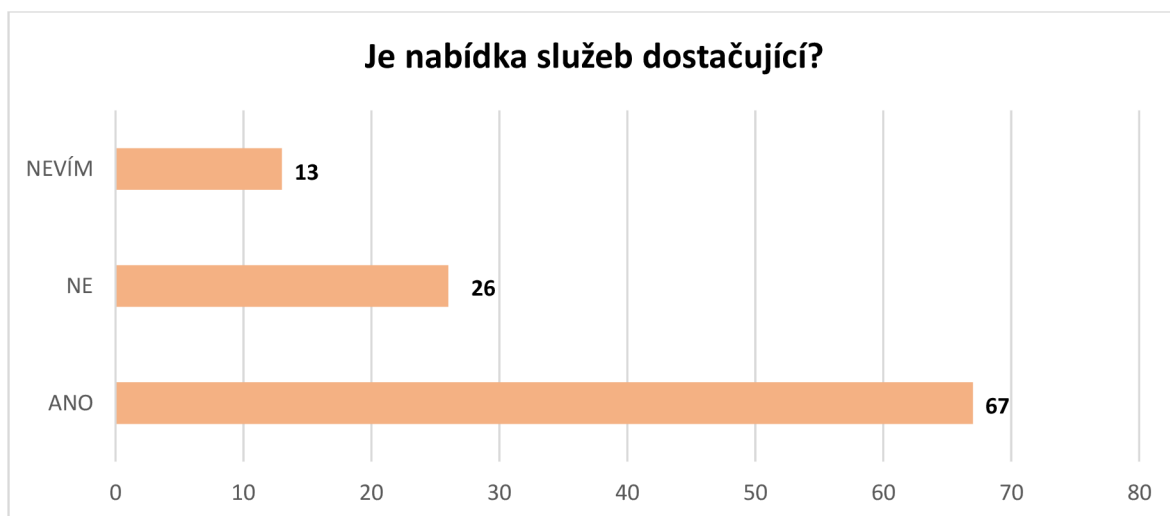

Zdroj: Vlastní zpracování

V obci jsou k dispozici různá sportoviště, která slouží občanům k aktivnímu trávení volného času. Mezi nejčastěji využívaná patří fotbalový stadion, tenisové kurty, workoutové hřiště skatepark, která poskytují různorodé možnosti pro sportovní aktivity. Z analýzy grafu vyplývá, že většina občanů (66 %) hodnotí počet dostupných sportovišť jako dostačující. Naopak 24 % dotázaných uvedlo, že nesportuje vůbec. Malá část respondentů (12 %) vyjádřila názor, že počet sportovišť je nedostačující.

Sedmá otázka: Je nabídka služeb v Radonicích dle Vašeho názoru dostačující?

Graf - 12 Je nabídka služeb v Radonicích dle Vašeho názoru dostačující?

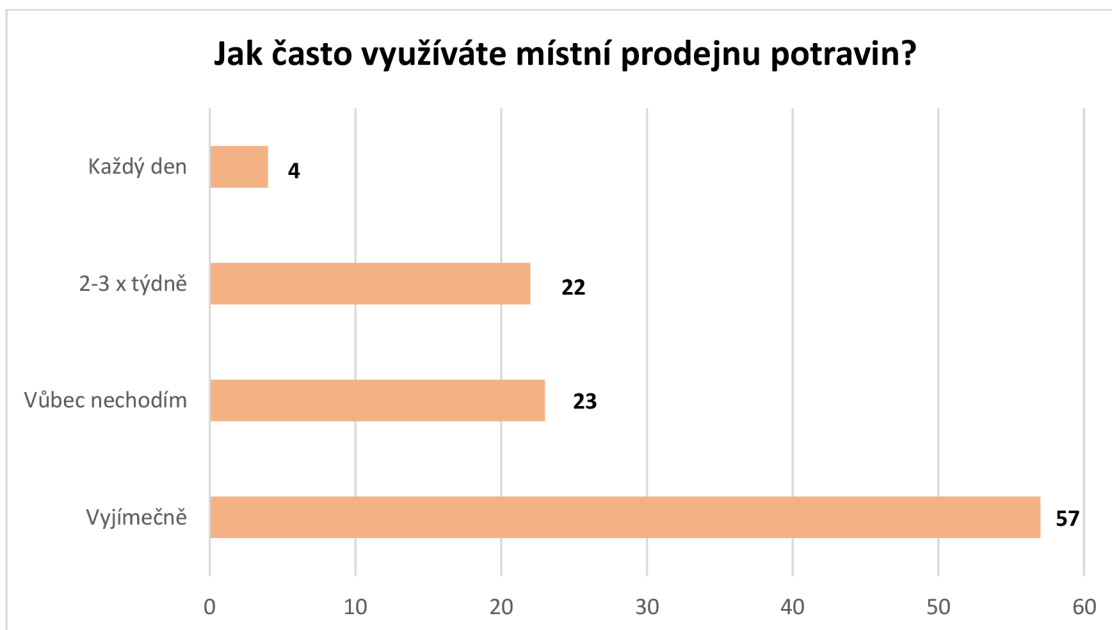
Zdroj: Vlastní zpracování

Cílem dotazníkové otázky bylo zhodnotit spokojenost místních občanů s nabídkou poskytovaných služeb v obci a zjistit, zda je považují za dostatečné. Respondenti měli možnost vybrat jednu z tří možných odpovědí: ano, ne nebo nevím. Z výsledků vyplývá, že 67 respondentů (63,2 %) hodnotí nabídku služeb jako dostačující. Naopak, 26 občanů (24,5 %) se vyjádřilo negativně a označilo nabídku služeb za nedostatečnou. Zajímavé je, že 13 respondentů (12,3 %) uvedlo, že neví, jak by měli nabídku služeb zhodnotit. Tato data poskytují cenný pohled na vnímání poskytovaných služeb ze strany obyvatel a mohou sloužit jako základ pro jejich další rozvoj a zdokonalení.

Osmá otázka: Jak často využíváte místní prodejnu potravin?

Další otázka v průzkumu se zaměřila na četnost nákupů v místní prodejně a sloužila k pochopení nákupních preferencí obyvatel. Respondenti měli možnost vybrat jednu z možností: „Každý den“, „2-3 x týdně“, „Výjimečně“, nebo „Vůbec nechodím“.

Graf - 13 Jak často využíváte místní prodejnu potravin?

Zdroj: Vlastní zpracování

V obci funguje jedna místní prodejna, která nabízí široký sortiment potravin, drogerie a drobného průmyslového zboží. Tato prodejna má otevřeno každý den. Budova prodejny je ve vlastnictví obce, která ji pronajímá provozovateli. Analyzovaná data naznačují, že 53,8 % respondentů zde nakupuje pouze výjimečně. 20,8 % upřednostňují nákupy v této místní prodejně 2-3 x týdně, zatímco 21,7 % obyvatel do této prodejny nezavítá vůbec. Dalších 3,8 % občanů zde nakupuje každý den. Tyto poznatky poskytují komplexní přehled o nákupních

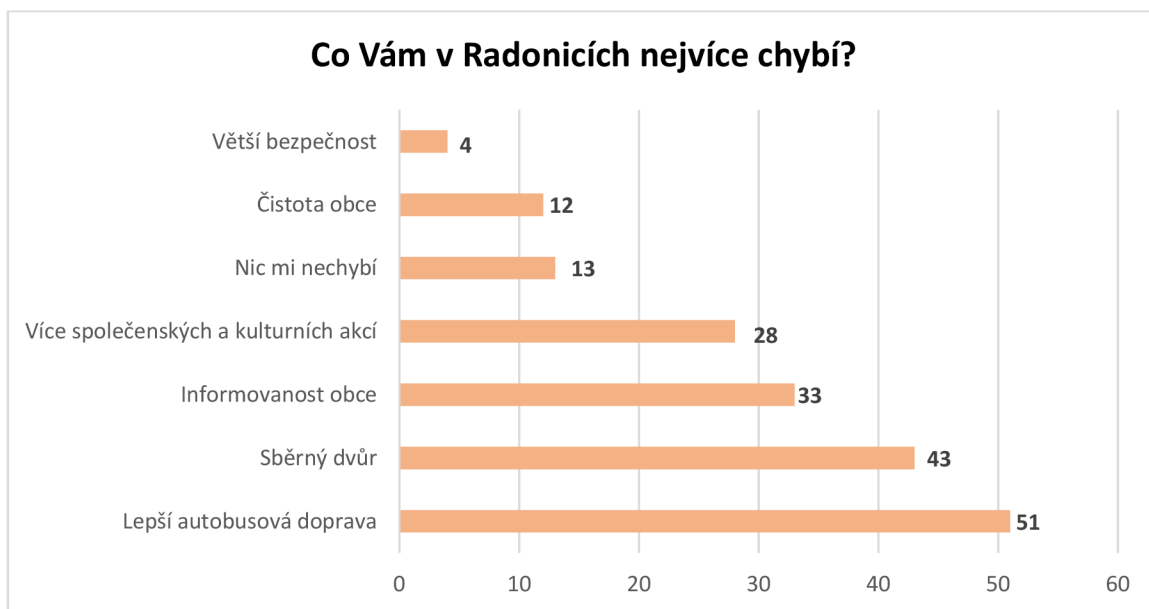
zvyklostech obyvatel a mohou sloužit jako podpora pro plánování a rozvoj místního obchodního sektoru.

Z grafu vyplývá, že zhruba polovina obyvatel obce nakupuje pouze výjimečně v místní prodejně. Důvodem může být omezená nabídka zboží v této prodejně, nedostatečná dostupnost určitých produktů nebo možná nižší ceny v obchodech ve větších městech. Také se může jednat o preferenci nákupu ve větších supermarketech, které nabízejí širší sortiment zboží a možnost výběru z různých značek a kvalit.

Devátá otázka: Co Vám v Radonicích nejvíce chybí?

V této otázce mohli respondenti označit až 3 odpovědi z 6, které mohly reflektovat různé aspekty života v obci. Cílem bylo zjistit jejich názor na případné nedostatky a potřeby v obci, aby bylo možné posoudit, zda je třeba něco zlepšit nebo doplnit. Otázka byla formulována tak, aby umožnila hodnocení obecných aspektů obce. Tímto způsobem se mělo získat komplexní pochopení toho, jaké změny či doplnění by obyvatelé uvítali nebo považovali za potřebné.

Graf - 14 Co Vám v Radonicích nejvíce chybí?

Zdroj: Vlastní zpracování

Z analýzy výsledného grafu lze vyčíst, že obyvatelé obce Radonic nejvíce pociťují nedostatek v oblasti dopravy, což potvrdilo 51 respondentů (27,7 %). Dále se ukázalo, že dalším významným nedostatkem je, že by občané chtěli svůj vlastní sběrný dvůr což uvádí

43 osob (23,4 %). Třetím zásadním nedostatkem, na který upozornili respondenti je nedostatek informovanosti obce což zdůraznilo 33 lidí (17,9 %). 28 respondentů (15,2 %) naznačilo, že dalším zásadním nedostatkem je nedostatek společenských akcí v obci.

Dále dle grafu lze vyčíst, že 13 respondentů (12,3 %) vyjádřilo, že v obci jim nic nechybí, což může naznačovat celkovou spokojenost s dostupnými službami a možnostmi. Čistota obce byla pro 12 respondentů (11,3 %) důležitým hlediskem, což ukazuje na povědomí o významu udržování čistoty ve veřejných prostranstvích. Na druhé straně jen 4 respondentů zdůraznilo potřebu větší bezpečnosti, což může naznačovat relativní míru bezpečnosti v obci. Tato data poskytují užitečný vhled do oblastí, které obyvatelé obce považují za problematické, a mohou být použita pro budoucí plánování a zlepšení podmínek v obci.

Desátá otázka: Jaké konkrétní kroky byste navrhoval/a na zlepšení kvality života v naší obci?

Otázka ohledně konkrétních změn na zlepšení kvality života v naší obci byla otázkou otevřenou, aby poskytla občanům možnost sdílet své změny a připomínky na zlepšení kvality života v Radonicích. Odpovědi byly různorodé a pokrývaly širokou škálu témat, která jsou pro obyvatele důležitá. Někteří občané navrhli konkrétní kroky, jako je zlepšení dostupnosti veřejné dopravy nebo obnovení klasických zábav, které před lety fungovali. Další zase upozornili na potřebu opravení parku nebo chybějící bankomat. Tyto různorodé nápady ukazují, že existuje široká škála možností, jak můžeme společně přispět k lepšímu životnímu prostředí v naší obci.

Odpovědi nám poskytli užitečné informace a ukázaly, které oblasti potřebují zlepšit. Několik hlavních oblastí, které byly identifikovány, zahrnuje dopravu, služby, kulturní a společenské aktivity, informovanost a participaci občanů.

Zlepšení Dopravy:

Jedním z hlavních problémů, na který upozornili občané, je nedostatek dostupných dopravních možností. Pravděpodobně každý sedmý respondent odpověděl, že navrhuje zvýšení frekvence autobusových spojů, zejména směrem do Prahy a do sousedních částí Prahy jako Horní Počernice a Letňany. Tento krok by mohl zlepšit dostupnost a pohodlí cestování pro občany bez vlastního automobilu. Současně by to mohlo snížit závislost na

individuální automobilové dopravě, což by mělo pozitivní dopad na životní prostředí a zdraví občanů.

Rozšíření Služeb a Vybavení:

Dalším problémem, který byl identifikován, je nedostatek služeb a vybavení v obci. Je potřeba zvážit instalaci bankomatů a posílení obchodních možností, například otevřením nových obchodů se surovinami nebo zvýšením kvality a dostupnosti (levnější ceny) restauračních zařízení. To může přispět k pohodlí obyvatel a zachování místní ekonomiky. Důležité je také zajistit dostupnost základních služeb, jako je zdravotní péče a vzdělávání, pro všechny občany v obci.

Kulturní a Společenské Aktivity:

Respondenti dále navrhnou rozšíření nabídky kulturních a společenských akcí pro občany všech věkových kategorií. To může zahrnovat pořádání letního kina, divadelních představení, sportovních akcí nebo akcí pro seniory. Také by si občané přáli více kroužku pro děti od 3 let nebo cvičení maminek s dětmi. Kulturní a společenské aktivity jsou důležité pro sociální interakci, rozvoj dovedností a zlepšení duševního a fyzického zdraví občanů.

Informovanost a Participace:

Důležité je zlepšit informovanost občanů o místních událostech a aktivitách. To lze provést prostřednictvím sociálních sítí, webových stránek, letáků a místních bulletinů. Zároveň je důležité podporovat zapojení občanů do rozhodovacích procesů a respektovat jejich podněty a potřeby pro další rozvoj obce.

Další kroky ke zlepšení:

- Zavedení nového hřbitova, kostela a koupaliště
- Instalace retardérů při vjezdu do obce a u přechodů
- Lepší a vkusnější vánoční výzdoba obce
- Zlepšení noční dostupnosti z Prahy a do Prahy, ideálně s provozem autobusů v nočních hodinách
- Instalace větších kontejnerů nebo sběrného dvora

5 Výsledky a diskuse

V následující kapitole budou zahrnuty všechny výsledky z dotazníkového šetření, kterého se účastnilo 106 dospělých obyvatel obce Radonice, z toho 63 žen (59,4 %) a 43 mužů (40,6 %). Dotazník zahrnoval širokou škálu věkových kategorií, aby byla zajištěna reprezentativnost vzorku, a to od 18 do 60 a více let. Nejvíce zastoupené věkové skupiny jsou ve věku 18-30 let a 41-50 let. Dotazník zahrnoval celkem 12 uzavřených otázek a 1 otevřenou, u které respondenti mohli vyjádřit své osobní názory a případně doplnit klíčové informace, které mohly chybět v samotném dotazníku. Otevřená otázka poskytla prostor pro detailní a individuální hodnocení, což přispělo k bohatším a pestřejším výsledkům šetření. Tím, že respondenti měli možnost sdělit své vlastní myšlenky a pocity, byla zachována komplexnost a autentičnost.

Zjištění ukazují, že obyvatelé obce Radonice se zde pohybují jak dlouhodobě, tak i v kratším období, což přispívá k pestrosti odpovědí a názorů. Celkově je patrné, že obyvatelé projevují určitou míru spokojenosti s životem v obci, avšak identifikovali také oblasti, ve kterých by mohlo dojít ke zlepšení. Velkou oblibu si získává zejména poloha obce s blízkostí k přírodě a klidným prostředím. Obyvatelé Radonic se dostatečně účastní společenského života v obci, pravidelně navštěvují různé akce pořádané během roku, a využívají dostupná sportoviště pro své rekreační potřeby.

Z výsledků nedávného dotazníkového šetření, na němž se zúčastnilo 106 dospělých obyvatel, vyplývá, že obyvatelé obce Radonice jsou obecně spokojeni se životem v této lokalitě. Velkou oblibu si získává zejména poloha obce s blízkostí k hlavnímu městu a zároveň s klidným prostředím. Obyvatelé se aktivně účastní společenského života v obci, pravidelně navštěvují různé akce pořádané během roku, a využívají dostupná sportoviště pro své rekreační potřeby. V obecních sportovištích nacházejí vybavení, které je dle jejich názoru dostatečné a odpovídající.

- **Dopravní dostupnost**

Pokud jde o frekvenci autobusové dopravy, je poměrně nedostatečná. Třicet obyvatel nevyužívá autobusovou dopravu vůbec. Naopak 40 obyvatel zvolilo možnost nedostatečnou. V sekci, kde mohli obyvatelé vyjádřit svůj názor v dotazníku, byla zaznamenána kritika ohledně nedostatku dopravní dostupnosti přes den a také nočních spojů, přičemž poslední

autobus opouští Radonice ve 23:09 a první autobus směr Radonice jede až v 5:15. Mezi půlnocí a ránem nejede žádný spoj. Naopak, dopoledne jezdí autobus směrem do Prahy jednou za hodinu, což může být problematické zejména pro studenty a zaměstnance, kteří jsou závislí na autobusové dopravě. Jedinou možností zdá se být podání žádosti o přidání alespoň nočního spoje místnímu dopravci. V obci je zastávka Spojovací, kdy odtamtud jezdí autobus jednou za den směr Letňany. Dalším návrhem by mohlo být zvýšení frekvence této linky.

- **Radar a zpomalovací práh**

Pro zlepšení bezpečnosti provozu v obci jsou navržena opatření jako zakoupení radarů pro měření rychlosti vozidel v (obci jsou sice radary, ale nejsou funkční nebo jsou zapnuté, avšak nedochází k udělování pokut ani v případě překračování rychlosti). Vzhledem k frekvenci automobilů projíždějících hlavní silnicí, občas s nadměrnou rychlostí, je bezpečnost obyvatel ohrožena, zejména dětí a starších osob.

Jednou z možností ke zvýšení bezpečnosti je pořízení radarů pro měření rychlosti vozidel, které by byly umístěny na místech s vyšším rizikem dopravních nehod, například u přechodů pro chodce. To by mělo za následek snížení rychlosti vozidel, což by zase přispělo ke zvýšení bezpečnosti v obci.

Dalším opatřením k zajištění bezpečnosti chodců by bylo vybudování zpomalovacích prahů.

- **Instalace větších kontejnerů a nového sběrného dvoru**

Instalace větších kontejnerů nebo sběrného dvora představuje důležitý krok směrem k efektivnějšímu nakládání s odpady v obci. Současná situace s kontejnery často nedostačuje pro potřeby obyvatel a vedle toho vede k problémům s přeplněnými kontejnery a neúhledným vzhledem veřejných prostranství. Instalace větších kontejnerů nebo vybudování sběrného dvora by mohlo přinést řadu výhod. Větší kontejnery by umožnily lepší třídění odpadů a snížily by frekvenci vývozu, což by mohlo vést k úspoře nákladů a zvýšení efektivity sběru. Sběrný dvůr by poskytl občanům možnost odložit větší objemy odpadů, které nelze umístit do běžných kontejnerů, a tím by přispěl k udržitelnému nakládání s odpady v obci.

Navržené řešení problému s nedostatečným množstvím kontejnerů by mohlo být financováno prostřednictvím dotací určených pro obce v rámci programů na ochranu životního prostředí. Tento krok by mohl být podpořen také aktivní účastí obyvatel a

zapojením do třídění odpadů a udržitelných odpadových praktik. Společným úsilím by mohlo dojít k významnému zlepšení situace v oblasti nakládání s odpady a zvýšení čistoty a estetického vzhledu veřejných prostranství v obci.

- **Informovanost obce**

Zvýšení informovanosti obyvatel obce je klíčovým faktorem pro efektivní řešení problémů a zlepšení kvality života v komunitě. Jedním z možných přístupů k dosažení tohoto cíle je pravidelné šíření informací prostřednictvím měsíčních letáčků. Tyto letáky by mohly obsahovat důležité informace o plánovaných událostech, projektech a změnách v obci, včetně aktualizací ohledně infrastrukturních úprav nebo nových služeb. Pravidelná distribuce těchto letáků by umožnila obyvatelům být lépe informováni o dění v jejich obci a aktivněji se zapojit do veřejného života.

Vzhledem k tomu, že v obci již existuje mobilní aplikace „Munipolis“ je klíčové, aby byla více využívána a efektivně propagována mezi občany. Jedním z možných řešení je zlepšení informační kampaně a propagace aplikace. Měla by být vytvořena komplexní strategie, která bude zahrnovat různé kanály komunikace, jako jsou sociální média a webové stránky obce.

- **Zrekonstruování parku v ulici Růžičková**

Modernizace parku v ulici Růžičkova představuje zajímavou příležitost pro zlepšení veřejného prostoru a posílení rekreačních možností v dané lokalitě. Jedním z navrhovaných řešení může být renovace zeleně, včetně výsadby květinových záhonů, což přispěje k estetickému zlepšení a zvýšení příjemného prostředí pro obyvatele. Součástí modernizace může být také instalace nových laviček a odpadkových košů, což podpoří pohodlnost a bezpečnost návštěvníků parku.

Dalším možným krokem je rozšíření rekreačních aktivit v parku, například vybudováním dětského hřiště, venkovního fitness zařízení nebo plochy pro odpočinek a relaxaci. Tyto prvky přilákají rodiny s dětmi a další návštěvníky, kteří budou moci využívat park jako místo setkávání a volnočasových aktivit.

- **Vánoční výzdoba**

Dalším problémem obce, co obyvatelé vyjádřili v dotazníku je nespokojenost s vánoční výzdobou, zejména s vánočním stromem, který byl označen za nedostatečný a málo atraktivní. Tato zpětná vazba ukázala, že existuje značný prostor pro zlepšení a inovace ve

výzdobě během vánočních svátků, aby lépe odpovídala očekáváním obyvatel a přispívala k vytvoření příjemné atmosféry v obci.

Jedním z možných řešení tohoto problému by mohlo být zapojení občanů do procesu výběru a instalace vánoční výzdoby. Organizování soutěže nebo ankety, ve které by mohli obyvatelé vyjádřit své preference ohledně vánočního stromu a další výzdoby, by umožnilo lépe odpovědět na jejich potřeby a přání. Důraz by měl být kladen na vytvoření vkusné, atraktivní a tradiční vánoční výzdoby, která by byla přijatelná pro všechny obyvatele obce. Důležité je samozřejmě také zabezpečit dostatečné finanční prostředky pro pořízení kvalitní vánoční výzdoby, která bude reflektovat charakter a tradice naší obce a přispěje k jejímu přitažlivějšímu a vkusnějšímu vzhledu během vánočních svátků.

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit spokojenost obyvatel obce s jejich životními podmínkami, identifikovat oblasti vyžadující změny či zlepšení a získat názory občanů na možné nedostatky a problémy. Tato analýza byla prováděna prostřednictvím dotazníkového šetření mezi obyvateli obce Radonice.

V teoretické části práce byly definovány termíny související s venkovem a jeho rozvojem. Byla provedena definice pojmu obec, město a městys, stejně jako vymezení působnosti obcí a orgánů obce. V závěru teoretické části byl podrobněji rozebrán finanční systém obce, kam spadá rozpočet obce, rozpočtová skladba nebo dotace.

V praktické části byl úvod věnován popisem a seznámením s vybraným venkovským sídlem. Zvoleným venkovským sídlem pro tento výzkum se stala obec Radonice, která posloužila jako objekt dotazníkového šetření. Obyvatelé obce Radonice se stali respondenty tohoto průzkumu, přičemž minimálním požadavkem pro účast byl věk osmnáct let. Data byla sbírána prostřednictvím kvantitativní metody dotazníkového šetření a šířeny pomocí sociálních sítí. Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit míru spokojenosti a názory občanů na život v obci a identifikovat případné nedostatky. Výsledky dotazníku byly následně zpracovány v programu Excel a následně prezentovány formou grafů v kapitole zabývající se výsledky dotazníkového šetření.

V následující části, nazvané výsledky a diskuse, jsou podrobně vyloženy zjištěné výsledky dotazníkového šetření, které poskytly ucelený pohled na současný stav obce. Identifikace klíčových problémů, které byly odhaleny v průběhu analýzy, je rovněž provedena s cílem přesně definovat oblasti, ve kterých je potřeba podniknout opatření. Kromě toho jsou v této části představeny a detailně rozebrány navrhované kroky a řešení, která by mohla přinést pozitivní změny a přispět k celkovému zlepšení situace v obci. Realizace těchto navrhovaných opatření by mohla významně přispět k rozvoji obce a zlepšit kvalitu života jejích obyvatel. Zlepšení dopravní dostupnosti by obyvatelům usnadnilo pohyb, což by vedlo k efektivnějšímu každodennímu fungování a zvýšené spokojenosti. Instalace radarů a zpomalovacích nárazníků by vytvořila bezpečnější prostředí pro všechny účastníky silničního provozu a snížila by riziko nehod. Větší kontejnery a modernizace sběrného dvora by zlepšily nakládání s odpady a podpořily udržitelnější ekologické postupy. Lepší informovanost komunity by zlepšila komunikaci mezi občany a místní samosprávou, umožnila rychlejší a efektivnější řešení místních problémů a posílila

pocit sounáležitosti. Renovace parku a vylepšená vánoční výzdoba by přinesly estetické a rekreační výhody a zvýšily by přitažlivost komunity pro obyvatele i návštěvníky. Celkově by tato opatření posílila obecní infrastrukturu a sociální prostředí, přispěla k celkovému rozvoji obce a zvýšila kvalitu života jejích obyvatel.

Výsledky z provedeného dotazníkového šetření budou v budoucnu sloužit jako cenný zdroj informací pro obecní úřad při zvažování možných vylepšení a rozvoje Radonice. Jejich přínos umožní efektivnější plánování budoucích kroků.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

ČMEJREK, J. -- ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.

KADERÁBKOVÁ, J a KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Z. *Region a regionální vědy*, Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008, ISBN 978-80-7408-009-8

MAJEROVÁ, V; ČMEJREK, J. a kolektiv. *Český venkov 2005, Rozvoj venkovské společnosti*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005. ISBN 80-213-1274-2

MAJEROVÁ, V. -- HEROVÁ, I. *Český venkov 2008: proměny venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009.

MAJEROVÁ, V. a. (2009). *Český venkov 2008: proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 187 s. ISBN 978-80- 213-1911-0

MARÍKOVÁ, Hana a kol. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996, ISBN 807184-311-3.

MATES, P. -- WOKOUN, R. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-100-6.

PĚLUCHA, M. *Venkov na prahu 21. století: venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-49-3.

PERLÍN, Radim a kol. *Venkovy a venkované: doprovodná publikace k výstavě*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011.

PROVAZNÍKOVÁ, R: *Financování měst, obcí a regionů*. Praha: 2007

SLEPIČKA, Alois, *Venkov a/nebo město*. Praha: Svoboda, 1981, str. 26. ISBN 25-138-81. *Velký sociologický slovník*. Karolinum Praha, 1996

ŠILHÁNKOVÁ, V a kol. (2007) *Suburbanizace – hrozba fungování malých měst*. Hradec Králové. Civitas per Populi.. ISBN 978-80-904671-3-9

WOKOUN, R. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha: IFEC, 2001. ISBN80-86412-08-3.

7.2 Internetové zdroje

Ministerstvo vnitra České republiky. (2023). Katalog činností vykonávaných obcemi v jednotlivých kategoriích [Online]. [cit. 14.3..2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/katalog-cinnosti-vykonavanych-obcemi-v-jednotlivych-kategoriich.aspx>

MMR.CZ, Ministerstvo pro místní rozvoj. Rozvojové možnosti obcí (2010) [online] [cit. 1.7.2023]. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove->

Svaz měst a obcí České republiky, [online] [cit. 10.10.2023], Dostupné z: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/9994/financni-rizeni-obci-e-verze.pdf>

MAPY.CZ. Poloha obce Radonice [online]. [cit. 14.8.2023]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=14.6228999&y=50.1299472&z=13>

OBEC RADONICE, Základní informace o obci [online]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obec-radonice/zakladni-informace-o-obci/>

Sčítání lidu 2023. <https://www.czso.cz/> [online], [cit. 10.9.2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112023>

PERLÍN, Radim. Venkov, typologie venkovského prostoru [online]. 1999 [cit. 27.3..2023]. Dostupné z: <https://1url.cz/krj6N>

Program rozvoje venkova v období 2014-2020. [online], [cit. 1.5.2023] Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

Zákon č. 248/2000 Sb. Zákon o podpoře regionálního rozvoje. [online]. 2022. [cit.20.6.2023]
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 1. [online]. 2022. [cit. 22.6.2023] Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 18. [online]. 2022. [cit. 22.6.2023] Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 250/2000 Sb. Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. [online]. 2022.
[cit. 25.5.2023] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících
zákonů, ve znění pozdějších předpisů [online]. 2022. [cit.25.5.2023] Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek - 1 Poloha obce Radonice	25
Obrázek - 2 Znak a prapor obce	26

8.2 Seznam tabulek

Tabulka - 1 Podrobné příjmy a výdaje.....	30
---	----

8.3 Seznam grafů

Graf - 1 Vývoj počtu obyvatel v obci Radonice	26
Graf - 2 Rozpočet obce 2018-2023	29
Graf - 3 Zastoupení mužů a žen v dotazníkovém šetření	33
Graf - 4 Věková struktura respondentů.....	34
Graf - 5 Délka života v obci.....	35
Graf - 6 Jak jste spokojen/a se životem v obci?.....	36
Graf - 7 Co se v obci Radonice občanům nejvíce líbí?	36
Graf - 8 Jak často se zúčastňujete společenských akcích?.....	38
Graf - 9 Které společenské akce máte nejraději?.....	39
Graf - 10 Jak hodnotíte dopravní dostupnost?	40
Graf - 11 Jak vnímáte sportovní využití v obci?.....	41
Graf - 12 Je nabídka služeb v Radonicích dle Vašeho názoru dostačující?	41
Graf - 13 Jak často využíváte místní prodejnu potravin?	42
Graf - 14 Co Vám v Radonicích nejvíce chybí?	43

8.4 Příloha

Dotazník:

Spokojenost obyvatel Radonic

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času na vyplnění anonymního dotazníku. Jmenuji se Klára Votrubová a studuji na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze. Dotazník je anonymní a bude mi sloužit v praktické části mé bakalářské práce na téma: Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce.

Předem Vám děkuji za vyplnění dotazníku.

1. Pohlaví

Vyberte jednu odpověď

- Žena
- Muž

2. Věk

Vyberte jednu odpověď

- 18-30 let
- 31-40 let
- 41-50 let
- 51-60 let
- 60 a více let

3. Jak dlouho žijete v Radonicích?

Vyberte jednu odpověď

- od narození
- méně než 5 let
- 6-10 let
- 11-15 let
- 15 a více let

4. Jak jste spokojen/a se životem v Radonicích?

Vyberte jednu odpověď

- velmi dobře
- spíše dobře
- ani dobře ani špatně
- spíše špatně
- špatně

5. Co se Vám v Radonicích nejvíce líbí?

Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Krátká vzdálenost od hlavního města Prahy
- Klidný život
- Vzhled obce
- Sousedské vztahy
- Dobré životní prostředí
- Kvalita školy a školky
- Společenský a kulturní život
- Jiné

6. Jak často se zúčastňujete spol. akcích?

Vyberte jednu odpověď

- Často
- Příležitostně
- Nezáčastňuji se
- Pokaždé

7. Jaké společenské akce máte nejraději?

Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Dětský den
- Rozsvícení vánočního stroměčku
- Pálení čarodějnic
- Vítání občánků
- Výlet pro seniory
- Posvícení (pouť)
- Radonický běh
- Pochod na hrad Jenštejn
- Jiné

8. Jak hodnotíte dopravní dostupnost?

Vyberte jednu odpověď

- Nedostatečná
- Dostatečná
- Nevyužívám

9. Jak vnímáte sportovní využití naší obce?

Vyberte jednu odpověď

- Dostatek sportovišť
- Nesportuji
- Nedostačující počet sportovišť

10. Je nabídka služeb v Radonicích dle Vašeho názoru dostačující?

Vyberte jednu odpověď

- ANO
- NE
- NEVÍM

11. Jak často využíváte místní prodejnu potravin?

Vyberte jednu odpověď

- Výjimečně
- Vůbec nechodím
- 2-3 x týdně
- Každý den

12. Co vám v Radonicích chybí?

Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Lepší autobusová doprava
- Sběrný dvůr
- Informovanost obce
- Více společenských a kulturních akcí
- Nic mi nechybí
- Čistota obce
- Větší bezpečnost

13. Otevřená otázka – Jaké konkrétní kroky byste navrhoval/a na zlepšení kvality života v naší obci?